

Bocets de la pintura mural del Palau de l'Agricultura
(Darius Vilàs)

de Barcelona era dolenta i escassa. Creu que per celebrar la assistència de l'estrena del túnel del carrer de Princeses l'alcaldia ha d'investir el problema.

Sosté que els preus a què es paga l'aigua a Barcelona són excessius i la gent no en pot gastar. Elogia el discurs de Rius i Rius, l'any 1913, i afirma que els pous de Cornellà no poden donar l'aigua del que es necessita.

S'estén en detalls sobre la miteria de les aigües actuals, que creu excessiva. Es mostra partidari que l'aigua vingui rodada a Barcelona. No vol municipalitzar les que ja existeixen, vol que vinguin les noves i fer les canalitzacions que calguin. No vol aigües recollides en terrats baixos. Per higiene i per embelliment cal aigua. Resolent el problema de l'aigua es resolen una sèrie de qüestions.

Li contesta el senyor Llanós. Comença dient que manca fer coses com, per exemple, claveres i reformes als afores. Assenyalant que les aigües s'han infectat alguna vegada degut a les conduccions, però no a l'origen de les aigües. L'ajuntament actual ha diferit aquest problema perquè calen centenars de milions de pessetes. Les aigües han d'ésser recollides, entre altres coses, perquè produeixin força. En nom de la Permanent proposa estudiar l'aer, però sense pressa, perquè és un problema difícil.

Rectifica el senyor Baró. Recorda que el senyor Rumeu, de regidor, s'oposà a la compra i municipalització de les aigües actuals. Creu possible que alguna companyia servís l'aigua amb l'ajut de l'ajuntament. Recorda el criteri del senyor Lluhi Rius i el del senyor Maynés i els articles que aquest publicà a LA VEU DE CATALUNYA l'any 1924.

Per damunt el municipalisme cal invertir el problema, el qual serà una glòria per a l'ajuntament que ho faci.

Intervé el senyor Ponsà. Diu que sempre li ha fet pot envestir el problema de les aigües de Barcelona.

Si venen aigües de fora serà una companyia més. Es mostra estranyat que no hagi sortit espontàniament la companyia competidora. Creu que l'ajuntament que es preocupi del cas, fatalment haurà de decantar-se per la municipalització.

Recorda que proposà la municipalització dels transports. Creu que ara no es podrà tractar seriosament el problema. Acaça afirmant que fer la competència a una companyia organitzada, amb una gran xarxa de canalització, és difícil.

Torna a parlar el senyor Llanós per dir que el moment oportú no és el d'ara i que la municipalització s'imposarà al seu dia. No té l'ajuntament possibilitat econòmica de fer-ho.

S'acorda que passi la proposició a estudi de la C. M. P.

La Casa de Correus

El senyor Grinyó demana que s'acordi la gestió de la casa de correus de Montjuïc es pugui habilitar la nova Casa de Correus.

El senyor Rumeu diu que el ministre de la Governació ha promès complir l'ajuntament en aquest sentit.

A honor d'un vell polític

El senyor Grinyó diu que Barcelona està en deute amb un ex-president del Consell de Ministres: el senyor Eduard Dato.

El fou qui acollí amb entusiasme la idea de l'Exposició de Barcelona, declarà la seva oficialitat, aprovà el seu Estatut i posà als pressupostos de l'Estat una bona subvenció.

La junta antiga de l'Exposició volia posar el nom de Dato a una Avinguda de Montjuïc, però la mort del senyor Dato impidí que es fes.

La junta actual no ho sap. Per això l'ordenador proposa que en una de les vies s'hi posi el nom d'Eduard Dato. El senyor Rumeu ho troba bé i diu que així es farà.

La part teòrica del concurs d'escriure

A la taula d'anuncis de les Cases Consistorials (situada a la planta baixa al costat de la sala de periodistes) hi ha de manifestar la llista dels opositors a les dotze places vacants d'escrivents municipals, que han estat admesos pel tribunal per a passar a practicar els exercicis teòrics, els quals començaran dilluns vinent, a les deu del matí, a la Sala de la Reina Cristina, i continuaran en els dies successius.

Es convoca per aquest dia els vint primers opositors de l'esmentada llista, i s'advertix que en la dita taula d'anuncis, a la porta del dit Saló, s'anunciarà cada dia el nombre d'opositors que hagi d'actuar en cada sessió.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 30 d'abril de 1929.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a zero i al nivell del mar: Mil·límetres: 754,3; 753,2; 755,7; mil·límetres: 1063,9; 1062,9; 1067,5.

Termòmetre a l'ombra. Esc: 13,1; 12,8; 11,6; humit: 91; 12,8; 11,6.

Humitat (centèsimes de saturació): 53; 47; 56.

Vent. Direcció: O. N.-O., S.-O., S.-O.; velocitat: 5; 1; 3.

Estat del cel: gairebé descobert, nuvolós, gairebé descobert.

Classificació de núvols: Ci-St, Cu-Nb; Cu-Nb, Cu, Ci, Cu-Nb.

Temperatures extremes a l'ombra: Màxima: 19,0; mínima: 10,8; idem prop de terra: 8,7.

Oscil·lació termomètrica: 8,2.

Temperatura mitjana: 14,9.

Precipitació aigua des de les set del dia anterior a les set de la data: mm. d'essor, o siga litres per metre quadrat: 0,0.

Recorregut del vent en igual període: 165 quilòmetres.

Al Centre Catòlic «Recessus Montserratensis», ultra els diversos actes religiosos que s'han celebrat aquest dies amb motiu del primer aniversari de la seva inauguració, que s'acaba per la festivitat de la Mare de Déu de Montserrat, és de notar la utilitat que té l'Exposició de les Escoles Pies de Sant Antoni, la qual, amb l'assistència de nombrosa i distingida concurrència, es desenvolupa sota un excel·lent programa, en el qual prengueren part les seccions de nens i nenes amb llurs cançons rítmiques i comedies. Les senyores Teresa Soler i Antonieta Llopert, reclamen escolides poètiques. La senyora Rosa Tris, acompanyada al piano per la seva germana Carme, cantà bel·les cançons. Foren escoltats amb gust una peça de piano que tocà la senyoreta Arnall, així com també les que executà la senyoreta Roca Rodas. Aquesta darrera acompanya al piano les cançons de la societat de senyoretes.

També fou un número força atractiu el diàleg recitat per les senyoretes Masramón i Sierra. La vida és així. Un altre número que fou passat a l'estona a la concurrència fou el recitat de calze humorístic «Raconeto» per qualsevol veu de soprano aguda o basseto profund, per la Cav. Sgr. Basterito com acompanyament de piano fúggu per la Mtro. Sig. Puggiero, representat per un soci del Centre.

I per últim, l'Orfeó del Centre entonà, a veus mixtes, la «Missa primera», «Canta de l'Om», etc., etc., i cal remarcar, també, el recitat de

cançonetes per la senyora E. Rius, nuaire del senyor Rius, director del Centre, qui tant es desvetlla per al bon desenvolupament de totes les seves seccions.

Tots els números foren molt aplaudits, i la concurrència sortí del tot satisfeta.

-Paraigües Cardús Portaferri, 1.

El Senatori Marítim de Sant Joan de Déu a la platja de Calafell, la inauguració oficial del qual s'efectuà ahir, fou visitat el dia 21 del corrent per l'eminent metge argentí doctor Ciferri, el qual, junt amb la seva distingida esposa i filla, fou acompanyat des de Barcelona per una comissió de la societat Médico-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damià, de la qual formaven part el president, doctor Gorroin; el consereller, reverend P. Castro, S. J.; el doctor Joan de Ribá, director de l'Asil i Sanatori, i els senyors Soler, Garde, Puig Sala, Corbach, San-Ricard Gassó, García, Die, Castell Fort, alguns acompanyats de les seves mullers.

A la bella terrassa del Sanatori, foren rebuts pel vicari, comunitat, els doctors Cuevillas, Marsal, Malet, i el tècnic radiològic senyor Sans, els quals, junt amb el doctor Ribá, mostraren a tots els visitants el bell edifici, que resulta un dels millors d'Europa. Els visitants quedaren encantats de l'edifici, de les modernes instal·lacions per al tractament i curació de les tuberculosiis quirúrgiques.

En acabar la visita foren obsequiats amb un deliciós berenar. El doctor Ciferri brindà per la prosperitat del Sanatori que tant enalteix l'Orde de Sant Joan de Déu.

J. Bosch **OLD ARTIST**

Moltures d'art en fusta per a stands. Consell de Cent, 432.

La Federació de Germandats de Catalunya ha celebrat assemblea ordinària anyal, amb assistència de gran nombre de representants d'entitats adherides.

Presidí En Joan Colomines Maseras, i s'aprovaron els comptes del darrer exercici, es llegí una documentada Memòria, i es procedí al nomenament de la nova Junta Directiva, la qual ha quedat constituïda de la forma següent:

President, Artur Torrerà Marín; vice-presidents, Manuel Alcázar, Colomer, Carlos Moese, Angel Cugat; tesorers, Francesc Portabella; comptador, Salvador Abad; secretari, Joaquim Isern; vice-secretari, Joan Raspall; bibliotecari, Josep Marín; vocals: Josep Carrià, Narcís Fuster, Jacint Bigola, Miquel Villagrà, Josep Carreras i Josep Aleixat; vocal-president d'El Refugi Mutual, Pons Comas; vocal-president d'El Poble Mutualista, Josep Bello, i vocal-president del Comitè de Girona, Josep Puig Moré.

El senyor Colomines Maseras pregà en gran manera a l'assemblea, que li fos admesa la renúncia del càrrec de president que ha exercit durant sis anys, fonamentant-se en moltes justificacions. Davant la seva solució irrevocable, li fou acceptada la renúncia, i tot seguit fou nomenat per aclamació i en mig del major entusiasme, president honorari de la Federació.

Foren presentades diverses interessants proposicions, i després de pregar el president que les entitats facilitin la major cooperació possible a l'obra de l'Exposició de Barcelona, s'acabà la sessió. Aquest darrer manifestació fou aplaudida per tota l'assemblea.

No oblidem que a la fbrica de mobles esmolats del carrer d'Urgell, 2, trobareu el stock més gran en menjadors i dormitoris per a camp a preus increíbles. Grans existències de mobles Renacimiento. Articles de fusta per a casa i cuina.

JULIA ES. Tel·l. 31742 Urgell, 20.

Relació de radis distinguts a la Transició Espanyola (S. A., per no trobar-se el destinatari i a disposició de les persones que acreditin que són de llur pertinença).

De Milla a Juncos Malut, de Lausane, a Costafreda, Marina, 45, bis, Prat de Llobregat; de Sitgen, a Metlles i de l'Eixample; de Barcelona, a Roda de Frankfrank, a Norex, carrer de l'Eix, 12; de Friderichsdorff, a Calitús, Hotel Alcantar, de Teutschenthal, a Proquino; de Liverpool, a Marçó; de Bordenamerica, a Paqueta, villa Armand Planas, Valldiviera.

-Es'amèria del Sarat Cor

Plaça Nova, i Recordatoris Artístics per a l'Comunio. Llibres, Rosaris.

A la Caixa d'Estalvis i Mont de Pletat de Barcelona, durant la present setmana correspon presidir les operacions en qualitat de directors de torn als senyors següents:

A la Caixa i Mont de Pletat (Central), marquès de Vilallonga.

A la Sucursal núm. 1 (Pedro), marquès de Castellorrius.

A la Sucursal núm. 2 (Sant Pere), marquès de Camps.

A la Sucursal núm. 3 (Gràcia), Frederic Elias de Molina.

A la Sucursal núm. 4 (Sant Martí), Santiago Trías.

A la Sucursal núm. 5 (Sans), Firmus de Canova.

A la Sucursal núm. 6 (Barceloneta), Andreu Francis.

Per a comprar a bon preu aneu a la **Joiaria Magriñà - Tallers, 41** Joies veritable ocasió

La força del cos de Mossos d'Esquadra de Barcelona, que practica recerques per al descobriment dels autors del robatori de diversos efectes, comesos en establiments d'aquesta ciutat, ha detingut els subjectes Salvador Crelós Gandia (a) «Chale», de 26 anys; Modest Ervando Barrón, de 29; i Lluís Vivaleri Autón, de 29.

Aquests tres, tots professors de Barcelona, tots practicants del robatori, els quals, intervingueren en el descobriment dels següents robatoris: dos d'escrute, tres moltes d'utensilis radio, i dos mantons de estat recuperats ríenys.

Tot fou venut a baix preu a les sales de Ramon Roselló, d'Alcantar, Apol La Viera (a) «El Mañon», foren detinguts.

Les perjudicats són els senyors don Joan Frey i

don Joaquim Truco, els quals reconegueren el gènere com de llur propietat. Els vuit detinguts foren posats a disposició del jutjat d'instrucció de guardie, junt amb els efectes robats.

La de Sant Feliu de Torelló procedí a la detenció del subjecte veí de Sant Pere de Llorelló, Francesc Solà, de 28 anys, casat, d'ofici torner, acusat del delicte d'homicidi frustrat, motivat a conseqüència de que anant el detingut amb el seu pare polític Francesc Parés Vila, de 46 anys, vidu, camperol, amb el pueril d'anar a pescar en un lloc del riu d'aquell terme, se l'emportà per un camí que conduïx al cim del precipici conegut per «La Rocassa», i en un moment de distracció, i sense mitjanjar cap paraula, li donà una empenta que el féu caure, i rodolà al fons del precipici, que amida una altura d'uns 25 metres, i es causà lesions de pronòstic reservat. Aquest fet al comitè el Solà amb el seu aforat el dels que posseïx el seu aforat. El detingut ha estat posat a disposició del jutjat competent.

La de la Garriga ha detingut el subjecte Jaume Cortès Llonch, de 35 anys, habitant en una barraca del terme de les Franqueses, per haver agredit els seus conveïns Miquel Mares, i el seu conveïna Maria, causant lesions i els amenaça de mort. Li fou ocupada una «escopeta de dos canons, de la qual no tenia llicència» i un ganivet de grans dimensions, amb el qual havia amenaçat els agredits. Fou posat a disposició del jutjat, junt amb les esmentades armes.

La «reconocció de la «ona resolta pel de l'Orde **KAL-10KA**.

Ha estat detinguda Carme Sánchez Barbut, la qual s'apoderà d'una anell d'una joieria de Gràcia.

-NAFTALINA contra les aces

Posant en marxa l'ascensor de la casa número 134 del carrer de Girona, Margarida Pla i Serra, minyona de servei, s'ha fet mal als dits.

A la Caixa d'Estalvis i Mont de Pletat de Barcelona, durant la darrera setmana s'han efectuat a la dependència central i les sis sucursals, les operacions següents: 5.223 impositons per 1.257.001 pessetes; 2.050 reintegres per 946.514,96, us setes; 32 compres de valor per pessetes 34.797,05; 431 impositons; 1.260 empenyoraments per 129.229 pessetes, i 1.127 descomenyoraments per pessetes 141.075,25.

-Fumadors demaneu

Corones de Partagàs a 2'40

Les entitats Cooperatives Culturals i d'Esbarjo de la barriada de Sant Martí organitzen una festa extraordinària a benefici dels Hospitals de Santa Creu i Sant Pau, la qual tindrà lloc el diumenge dia 12 de maig, al Palau Municipal de Belles Arts, cedit per l'ajuntament.

La Cambra Oficial de Llogaters de Barcelona (Clarís, 24), posa a disposició de tots els seus associats i del públic en general, que ha instal·lat el telèfon al número del qual és el 16.624. Es podrà comunicar amb la dita Cambra per a qualsevol assumpte, durant les hores d'oficina (de deu a dues i de quatre a vuit).

Religioses

Sants d'avui: Sants Felip i Jaume, apòstols; Sant Segimon, rei de Borgonya, i Sant Jeremies, profeta.

Sants de demà: Sant Anastasi, bisbe, doctor; Felu, doctor, i Celestí, martí.

Quaranta Hores: Avui i demà, a Sant Antoni Abad.

Adoració Nocturna: Avui, torn de Sant Josep.

Cort de Maria: Avui, torn de Nostra Senyora de la Mercè, a la seva església, privilegiada, o a la del Pi, privilegiada. — Demà: torn de Nostra Senyora dels Àngels, a la seva església.

Felles en sufragi de les ànimes del Purgatori i de la Capella del Sagrat Cort de els. Expiatori per a les ànimes del Purgatori. Escorial, 155, Gràcia. Avui, torn de la Santíssima Trinitat. — Demà, torn de la Commemoració dels Fideles Difunts.

— Festa Catequística. — La parroquia de Nostra Senyora de la Bonanova té diverses agrupacions catequístiques. El dia de la Jornada Catequística, Diocesana es reuniran totes sota les aus de la llar paterna per celebrar la festa.

Al matí hi haurà missa de comunitat general, a la qual queden convidats els catecismes i escoles parroquials. A la tarda, els actes començaran amb una funció eucarística infantil. Tot seguit s'organitzarà una processó que recorrerà els carrers i jardins. Es cantaran himnes adreïats i s'acabarà amb el cant de la «Ve davant la Verge de la Bonanova».

La part d'esbarjo, que començarà a continuació, constarà d'una festa esportiva al Parc del Col·legi dels Germans de les Escoles Cristianes, i d'una solemnitat dramático-literària, amb variades projeccions, a la sala d'actes. Finalment tindrà lloc la repartició de premis als nens que més s'han distingit per l'assistència i aplicació al Catecisme.

Bisbat

— La secció de Ciències Teològiques del XII Congrés per al Progrés de les ciències, que es celebrarà en aquesta ciutat els dies 20 al 27 del corrent, ha rebut l'adhesió d'un bon nombre de personalitats eclesíastiques i la cooperació d'altres, el pràctic de les quals els rams teològics de la humana saviduria, es ben engegat. Entre d'altres ens és gran agraïment que el discurs inaugural serà a càrrec del canonge d'aquesta Santa Catedral Basílica, doctor Josep Maria Llovera. Han promès també presentar treballs el reverend Pare Josep Maria Bover, de la Companyia de Jesús, professor de Sagrada Escritura del Col·legi Màxim de Sant Joan, i el Pare Manuel Gargallo, marcedari, superior de la residència de Lleida.

Tota la correspondència ha d'ésser

dirigida al doctor Francesc Faura, canonge Lectoral i Prefecte d'Estudis del Seminari Conciliar.

Queda prorrogat fins els primers dies d'aquest mes el termini d'inscripció com a congressista i el de presentació de treballs.

— Les Religioses Zeladores del Culte Eucarístic, establertes al carrer Nou de Sant Francesc d'aquesta ciutat, han traslladat llur residència a la Travessera de Dalt, número 2.

— El senyor Bisbe ha donat autorització perquè pugui procedir-se a la decoració i canvi de paviment del temple parroquial de Santa Maria de la Geltrú, de Vilanova i Geltrú, de conformitat amb els plans presentsats per l'arquitecte Josep F. Rafols.

Necrològica

A dos quarts de dotze d'ahir al matí s'efectuà l'enterrament de la virtuosa dama Lluïsa Tarragó i Jambra, esposa del conegut comerciant Lluís G. Roca i filla de don Francesc Tarragó, del comerç de cereals de la nostra ciutat, bons amics d'aquesta casa.

Davant de la casa mortuòria es reuní un respectable nombre d'amistats, que palesaren així l'extensa relació de la família.

A la far·lla tota i de manera especial als amics Francesc Tarragó i Lluís G. Roca, el nostre més sentit condol.

I es inltú trics

quim ques a Girona

Una de les coses que més ens ha meravellat en la nostra estada en aquesta ciutat, tan rica en prestigi, són els avenços de la indústria química, tan evidents d'uns anys ençà.

Vegis, si no, l'història d'Indústries Químiques i Tàrtarics, S. A., Fundada fa uns deu anys, per a dedicar-se a la fabricació de l'àcid tartàric — indústria completament nova — desconneguda a Espanya en aquells temps — i hagi de servir les necessitats de tota època de proves, abans d'obtenir un producte que, per la seva puresa, pogués posar-se al mateix nivell dels que l'estranger ens subministrava. A la tenacitat dels seus primers directores, és de aquest resultat admirable. I és admirable veritablement de pensar que només fa tres o quatre anys érem totalment tributaris de l'estranger, i ara en el nostre país ja es fabrica l'àcid tartàric, suficient per al consum d'Espanya; i encara la seva qualitat i fabricació perfecta li faria obrir les portes dels mercats estrangers, si els dificultats gairebé insuperables que li crea la manca de protecció no entranabgués extraordinàriament el procés productiu d'aquesta indústria.

L'àcid tartàric elaborat amb les romanalles del vi, tal com brises, mares, tàrtars, etc., etc, hauria d'ésser indústria natament nacional en un país com Espanya, on tant de vi s'obté. Així passa a França i especialment a Itàlia, que compta amb la fabricació més important d'àcid tartàric; però a casa nostra l'exportació de les primeres matèries necessàries per a la fabricació de l'àcid tartàric, no es ven gravada amb cap impost com a Itàlia que cuida i protegeix amorosament els seus fabricants, puix prefeix exportar matèria elaborada i no matèria prima.

Aquesta anomalia és aprofitada per les nacions que tenen un consum d'àcid tartàric que poden produir amb matèries pròpies, per a venir a cercar-les a casa nostra; i com sigui que les tarifes ferroviàries des de la Manxa i altres llocs productors de vi fins a Catalunya, resulten gairebé prohibitores per als fabricants catalans, es dona el cas paradoxal que un fabricant d'àcid tartàric de les vores de Rin, per exemple, obta a gru de fabricar la primera matèria espanyola, exportada per als ports de llevant i sud d'Espanya, pròxima a la Manxa al mateix preu, si no més barata, que un fabricant català; i així resulta que quan aquest vol concórrer al mercat estranger per a vendre el seu producte elaborat, se'n veu impossibilitat pels altres fabricants estrangers que ja li han pres la seva primera matèria a casa seva mateix, i encara a més bon preu.

Es del tot evident que, no donant la producció del vi català suficients residus per a les necessitats de les nostres fàbriques d'àcid tartàric, s'imposa la implantació d'unes tarifes ferroviàries especials per a les mares del vi, o bé uns drets a l'exportació de les matèries tartàriques que posin la nostra indústria en iguals condicions que les dels seus competidors estrangers, amb la qual cosa es facilitaria l'obra meritoria d'entitats que, com l'Indústria Química i Tàrtarica, S. A., han exultat quantiosos capitals i esmercat molts anys d'activitat per a implantar aquesta nova indústria a casa nostra. I seria més de dolre no l'he taurat aquesta protecció, ara, quan sabem que acaben d'incrementar a l'Indústria Química i Tàrtarica, S. A., nous elements de solvència reconeguda en el nostre món comercial, els quals volen posar aquesta entitat al nivell de les millors que en altres llocs existeixen.

El taller

de Josep Si vestre

Al Passeig de la Mercè, núm. 5, l'any 1915 fundat un taller de construcció i reparació de maquinària, en nom de Pons i Silvestre, que hagué fins l'any 1921, i que es dissolgué per defunció del senyor Pons. D'aleshores ençà la casa ha continuat en nom de Josep Silvestre.

Avui, havent fet una visita al taller de construcció i reparació de màquines del senyor Silvestre, podem afirmar als nostres lectors que la casa està instal·lada amb gran perfecció i modernització de maquinària. Es fan treballs delicats de gran importància, especialment en el ram d'arts gràfiques, trasllats, muntures, etc.

La festa de la Guadiola

Aquesta simpàtica festa tindrà lloc al gran pati de l'avinguda central de l'Hospital de Sant Pau. De des d'ahir està oberta la porta principal. Cal que els nens es col·loquin

Bocets de la pintura mural del Palau de l'Agricultura
(Darius Vilàs)

amb llurs acompanyants a la part dreta del gran pati, i les nenes amb llurs acompanyants a la part esquerra, seguint uns i altres els cartells indicadors posats de quàn en quàn. A les cinc en punt, i sola els acords de la Banda municipal, entrarà una secció de nens i nenes de la Casa de Caritat amb els nens i nenes de les classes acomodades, que formaran la comissió. Tot seguit dirixiran la paraula a tots, alguns nens, alternant amb cançons d'infants executades per l'Orfeó Gracienc, sota la direcció del seu mestre el senyor Baicells.

Donades les gràcies a tots per un representant de les entitats que patrocinen aquesta bonica festa, i que en son dia es dirigiran en públic manifest als infants de Catalunya, començarà la desfilada dels petits donadors, nens i nenes per separat, els quals trencaran i llançaran llurs guadiols en grans dipòsits degudament col·locats.

La Banda municipal anenllarà aquest acte, i també hi haurà enllament de globus. En sortir es repartiran als nens contes instructius. Després podrà visitar-se el Sant Hospital, i els nens que no hagin signat a l'Albúm d'honor del Pavelló de Cançons, podran fer-ho al vestíbul de l'Hospital.

Els nens i nenes que tinguin guadiols, així com els participants i ences comercials, i per qualsevol motiu no puguin assistir aquest dia a la festa, poden lluir-les, bé directament a l'antic Hospital de la Santa Creu o algun dels seus administradors, bé a les llibreries canòniques: Subirana, Portaferrissa, i Pollegla (Petritxol, 7); Hormiga de Oro, (Avinguda Portal de l'Àngel).

Bors a

de la Propietat

Immobil·li·ria

S'han efectuat, entre altres, les següents transaccions:

La situació actual

«A B C» i la darrera nota del general Primo de Rivera.

Madrid, 30. — «A B C» posa les següents paraules a l'última nota de Primo de Rivera sobre la Unió Patriòtica:

«No compartim, amb respecte de la tesis contrària, el concepte de que la Unió Patriòtica tingué un caràcter apolític, perquè així com no concebim un partit sin programa, no acríem a imaginar que les opinions i gèneres polaritzats en torno al programa del Govern, tan vivas, tan militantes, tan vastes com les del general Primo de Rivera, puguin nutrir sin convicció amb abstraccions, distincions i reserves».

Pues qué? Sin la cancelación gloriosa de la partida matroqui, sin la rehabilitación de nuestra personalidad internacional, y del orden interior, sin el saneamiento progresivo de la hacienda, sin el fomento de la riqueza pública de todo género, sin todo lo de positivo y fecundo ha hecho la Dictadura, a quien tendría al lado el régimen?

Si la Unió Patriòtica no se congrega junto al hombre representativo y creador de esa obra, cuál es su aglutinante y dónde está su fin colectivo?

Y si cada elemento y cada grupo de la Unió Patriòtica se reserva avarosamente su ideal técnico y político, para que necesita su asistencia la Dictadura?

Con reservas, con distinciones, con razonados condicionamientos, todos los españoles ecuanimes e imparciales estiman lo mucho que hay de acierto en la historia del régimen. Ya se ve, sin embargo, la nota del domingo. Es bien explícita e inequívoca que no alude a esta materia nacional inmensa cuando se habla de la Unió Patriòtica».

Acceptació de la dimissió dels governadors d'Orense i Jaén.

Madrid, 30. — Avui publica la Gaceta els decrets admetent dimissió dels carers als governadors d'Orense i Jaén, don Vicenç Rodríguez Carrillo i don Miquel de la Torre Combréngol, respectivament, i nomena governadors civils de Les Palmes don Marian Cebres i Martínez i de Jaén don Carlos Sifre Herrera.

Manifestacions del ministre de Marina sobre el nou pla de comunicacions marítimes.—Liquidació de la Companyia Transatlàntica

Madrid, 30. — «El Debate» publica unes manifestacions del ministre de Marina sobre el nou pla de comunicacions marítimes.

Ha dit que a realitat es tracta únicament de dur a cap els acords presos en el Consell de ministres. L'assumpte té dues parts: de l'una la liquidació de la Companyia Transatlàntica, i per l'altra, el concurs per a les noves comunicacions marítimes, que quedaran restablertes.

L'Estat es fa càrrec de l'actiu i passiu de la Companyia, és a dir, de la seva situació econòmica. Per això, el balanç de l'any que posseeix el Govern es posarà al dia amb els mesos que han transcorregut des d'aleshores.

La Companyia, doncs, quedarà liquidada mitjançant aquesta transacció, i desaparirà quant als fins i mitjans que utilitza en virtut del contracte amb l'Estat.

Jo crec que avui mateix, o demà, serà cursat aquest comunicat especial a la Transatlàntica.

Després, es dictarà un Reial decret obrint un concurs. Aquest decret apareixerà a la Gaceta d'aquí uns dies. En aquest decret s'establiran les bases i condicions pel qual s'ha de regir. El concurs serà amplíssim, al qual tots els qui ho desitgin es podran presentar. La mateixa Companyia, en les condicions que se li fixen, també hi podrà fer, així com també qualsevol altra Companyia naviliera, ja que com a modalitat del concurs es deixa en llibertat, a tots els que es presentin, per a quedar-se amb una o diverses de les línies marítimes que s'estableixen, o per al conjunt de totes.

Les bases o condicions, que posa com a exigència prèvia la Companyia, han de venir ara a la Direcció general de Navegació, que és la que realitzarà els seus darrers estudis, i tindrà a concurs cada una de les línies.

Es subvencionaran totes les línies, atenent, d'una manera especial, el nostre servei i l'ús a l'Argentina i Centre Amèrica.

Es construiran cinc nous vaixells per a la indústria nacional; dos de vint-i-cinc mil tones per a Buenos Aires i Amèrica del Sud i tres de tretze a quinze mil tones per a la línia de Cuba, Mèxic i Estats Units.

Els vaixells, que reuneixin tots els progressos moderns, referent a capacitat i comoditat.

En el projecte són ateses les línies del Pacífic.

El projecte, serà signat pel Rei, quan en Primo de Rivera, que ara és ministre de Marina, retorni d'Andalusia.

Despatx de D. Alfons

Madrid, 30. — Han despatxat amb don Alfons els ministres de Finances i Governació.

Han estat signats els següents decrets:

Signatura de Finances

Madrid, 30. — Reial decret creant la subdelegació de Finances, a Santiago de Compostela.

Idem autoritzant la Direcció general de Tresoreria i Comptabilitat per adquirir màquines de numerar, timbrar i foliar els bitllets de rifa.

Idem cedint a l'Ajuntament de Bilbao una parcel·la de terreny situat en la dita localitat.

Nomenant delegat de Finances de Santiago de Compostela, don Ramon Peñarredonda Fernández, cap de Negoci de tercera classe.

Nomenant per treball, cap d'administració de tercera classe, adscrit

Signatura de Governació

Madrid, 30. — Han estat signats els següents decrets:

Rescindint el contracte entre l'Estat i la Companyia Nacional Telegràfica sense fins.

Nomenant conseller del Reial Consell de Sanitat a don Josep Penot, professor de l'Escola de Monts.

Concedint honors de cap superior d'Administració civil a don Caus Faustino Conversa, alcalde de Cuenca.

Don Alfons rep el cap d'Estat Major cubà

Madrid, 30. — Don Alfons ha rebut en audiència l'ambaixador de Cuba, que li presenta el cap d'Estat Major cubà, general Albert Herrera.

El senyor Garcia Kholy, ha manifestat als periodistes que «avís asabentat amb tot detall a don Alfons de l'organització de l'exèrcit de la República, al qual dedicà el rei grans elogis, al mateix que al president Machado».

Termina dient que la conversa ha estat cordialíssima, i que el rei havia exposat els seus desigs que «s'entreny encara més les cordials relacions existents entre Espanya i Cuba».

Visites del ministre d'Instrucció Pública

Madrid, 30. — Una comissió del poble del Lleidatà, Alt Aragó, ha visitat el ministre d'Instrucció pública, i li ha lliurat un pergamí en el qual se'l nomena fill adoptiu del poble.

També l'ha visitat el governador de Toledo i el vice-rector de la Universitat de Saragossa.

Manifestacions del cap d'Estat Major cubà

Madrid, 30. — El cap de l'Estat Major de l'exèrcit cubà, general Herrera, ha fet unes manifestacions, dient que a Cuba s'estan fent grans preparatius per rebre els aviadors, i que serà una cosa apoteòsica.

El general Machado és un dels homes més entusiastes de l'aviació, i dirigeix els seus esforços a donar gran impuls a l'aviació cubana. Està segur que correspondrà a l'aviació d'Espanya, transmetent un aviador cubà, perquè retorni la visita dels capitans Jiménez i Iglesias.

El general Herrera ha vingut a Espanya, amb la missió de recollir els trofeus cubans, que el govern espanyol retorna a Cuba, i a la vegada, l'envia el seu govern com a comissionat especial a l'Exposició.

El pavelló cubà ha estat construït per enginyers de l'exèrcit, sota la direcció del comandant senyor Fernández Solís.

Combinació de jutges

Madrid, 30. — El ministre de Justícia i Culte ha signat la següent combinació de jutges:

Jutge del districte de la Catedral de Palma de Mallorca, don Lluís Roselló.

De Vic, don Angel Castañón. De Borges, don Enric Hernández. De Cuevas de Vera, Artur Serrano; de la Cañiza, Manuel Sarmiento; de Santa Maria de Ortigosa, Gonal Ojito; de Puerto de Santa Maria, Josep Morejon; d'Arcos, Jaime Escanilla; de Valverde, del Hierro, Ferran Piñana; d'Elja, Antoni Camoyan; de la Union, Josep Martínez; de Vinaros, Joan Antoni Cabezas.

Es declara excedent Cesari Pardo.

Reunió del Consell del Treball

Madrid, 30. — S'ha reunit el Consell del Treball per a estudiar tres projectes de conveni aprovats per Espanya en la conferència internacional de 1921, però pendents de ratificació.

El primer es refereix a l'edat d'admissió al treball agrícola. En aquest conveni es disposa que els nens menors de 14 anys no puguin ésser emprats ni treballar en empreses agrícoles públiques o privades, sinó fora de les hores assenyalades per a l'ensenyament escolar, de manera que permeti emprar els nens en treballs agrícoles lleugers, especialment de recol·lecció. S'exceptuen els treballs realitzats pels nens en les escoles tècniques.

El segon conveni tracta del dret d'associació i coalició dels obrers espanyols i proposa que s'asseguri a totes les persones ocupades en l'agricultura els mateixos drets que als treballadors de les indústries.

El tercer conveni es refereix a l'extensió als obrers agrícoles del dret d'indemnització quan siguin víctimes d'accidents ocorreguts en el treball o amb ocasió de treball.

El consell, després de laboriosa discussió, s'acorda proposar al Govern la ratificació dels tractats. En quant al primer, declara que han de dictar-se disposicions que assegurin l'efectivitat de l'ensenyament escolar. Pel que fa al segon, fa constar que a Espanya no existeix ni ha existit mai cap disposició que diferenciï els obrers agrícoles dels industrials en matèria d'exposició. Quant al tercer, com que es troba en estudi l'extensió de la llei d'accidents del treball a l'agricultura, pot ésser ratificat en el moment de fer-se efectiva aquesta extensió.

Les cotitzacions de maig de les mercaderies de la primera columna

Madrid, 30. — Les cotitzacions que han de servir de base durant el mes de maig per liquidar el turt percent a què han d'estar subjectes les mercaderies produïdes i procedents de Nacions a les quals s'apliqui la primera columna de l'Arancel o d'aquelles, les divises de les quals tingui una depreciació en llur paritat monetària amb la pesseta, i gual o

El preu del plom

Madrid, 30. — S'ha disposat que durant el mes de maig regelin a Espanya, per a la venda del plom en barra i treballat i per a la compra del plom vell, els mateixos preus que regiren el mes d'abril, els quals es fixaren per real ordre del 27 de març passat, publicada a la Gaceta de Madrid de 26 del mateix mes.

Recurs al Suprem del procés del tren del Poble Nou

Madrid, 30. — Aquest matí s'ha vist davant la sala segona del Tribunal Suprem el recurs de cassació per infracció de llei contra la sentència de l'Audiència provincial de Barcelona de 15 de març de 1927, la qual condemnà a la pena perpètua els processats Josep Francesc i Marcell Silva, com a autors del delict complex de robaria amb homicidi, perpetrat amb motiu de l'assalt al tren de Barcelona a Poble Nou, el qual conduïa la caixa que contenia l'import de la mensualitat que havien de cobrar els obrers de la Companyia amb residència en aquest últim punt.

Com a letrats dels recurrents, sostingueren la procedència del recurs i, per tant, la cassació de la sentència, don Eudard Barriobera, en nom de Josep Francesc, i don Antoni Dubois, en nom de Marcell Silva.

El primer sosté, com a motiu de cassació, el del que hi ha error de dret aplicant com a delict complex el que és castigat en la sentència recorreguda, essent així que si bé el delict de robaria és planejat convenientment, el d'homicidi sorgeix accidentalment i, per tant, procedeix que es condemni per cada un d'ells separatament.

El senyor Dubois fonamenta el recurs en la tercera de l'article 349 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, perquè es castiga el seu delict com a autor d'un delict de robaria amb homicidi, essent així que no dels fets provats, apareix que Silva no més coperà al delict de robaria, puix que es quedà a Barcelona i no prengué part, ni directa ni indirecta, en l'execució del delict.

El fiscal senyor Palma s'oposà al recurs i sostingué la procedència de la sentència.

Obrs d'art a l'Exposició de Sevilla

Madrid, 30. — La provincia de Madrid ha tramès la primera remesa que trameta a l'Exposició Ibero-Americana, la qual consisteix en quadros de gran valor artístic pertanyents a les col·leccions del duc d'Alba, del marquès de Saltillo, del senyor Lora i de don Joan Ponce de León.

Després d'això, el fet imprevisit d'una inundació a Guadalupe, la qual cosa va salvar d'una mort segura tots els que hi anaven, pel cop terrible que hauria donat en tota la terra.

El vehicle accidentat durt 17 passatgers, cinc dels quals resultaren ferits d'alguna importància. Els altres sofriren lesions lleus.

El primer a donar-se anxiol foren els veïns de Castellón de Basella. Després hi anirien altres elements de socors d'Ollant.

Madrid

IMPRESSIO DE BORSA

Madrid, 30. — S'assenyala una notable divergència en els Fons públics que queden sostinguts i els valors d'especulació i industrials que unànimement estan oferts; baixen explosius i ferrocarrils; pugen Felgueres.

La moneda estrangera està ferma, encara que menys tivant que ahir.

EL TEMPS

Madrid, 30. — Nota de l'Observatori: La perturbació atmosfèrica del golf de Biscaia es corre vers els Països Baixos, però no ha millorat el temps a Espanya a causa que hi van passant petites nubes que produeixen pluges generals. La temperatura màxima d'ahir fou a la Península ibèrica de 21 graus a Alacant i la mínima d'ahir ha estat de zero graus a Segòvia.

A Teneife la màxima d'ahir fou de 22 graus i la mínima d'ahir ha estat de 16.

A Madrid la màxima d'ahir 11 i la mínima d'ahir, 4.

Temps probable: Arreu d'Espanya, vents moderats i fluxos de direcció variable i temps de pluja.

Andalusia

ENSUADIADA A UNA MINA DE ORO DOVA

Gòrdova, 30. — A la mina San Antolin sobrevinent una ensuadiada de terres que quedaran explotades dos obrers. Es fan treballs per treure'ls.

Portugal

LA REORGANITZACIO DEL MINISTERI D'AFERS ESTRANGERS

Lisboa, 30. — El Consell de ministres ha aprovat el projecte de reorganització del ministeri de Negociis Estrangers.—Fabra.

Reial Academia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

Secció Meteorològica i Sísmica
Setmana del 22 al 29 d'abril de 1929, a les vuit hores:

ESTACIO, METEOROLOGICA
Temperatura màxima, 17 graus el dia 25, a les 13 h.

Temperatura mínima, 75 graus el dia 25, a les 6 h.

Màxima velocitat absoluta del vent, 29 metres per segon el dia 28, a les 22 h. 30 m. del WSW.

Pluja total en mil·límetres, 230 els dies 22, 23, 26, 27, 28 i 29.

Saturació de l'aire, 26 hores en total.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 9 hores en total.

Humitat relativa mínima, 28 per 100, el dia 25, a les 13 h.

ESTACIO SISMICA

Dia 20. — A 1 h. 12 m. 53 s. es registra un terratrèmol bastant debil, l'epicentre del qual dista de l'Observatori 710 quil·lometres.

Dia 25. — Segons comunica don Jacint Barrera, durant la matinata es va sentir a Teyà una sorragada molt lleugera, acompanyada de soroll subterrani, rèplica de les que des del mes de novembre de l'any passat venen experimentant-se en aquesta comarca.

El director de la Secció Dr. Fontserà

Notícies de la Península

El contingut de la Gaset

DISPOSICIONS DIVERSES

Aprovació del projecte d'escoles a Esparraguera.

Madrid, 30. — Per un decret d'Instrucció Pública s'ha aprovat el projecte tramès per l'Oficina tècnica de Construcció d'escoles a Esparraguera (Barcelona) d'un edifici de nova planta destinat a dues escoles graduades una per a nens i una altra per a noies, amb tres seccions cada una, pel subpresupost de contracta important 198.222 pessetes.

L'edifici es construirà pel sistema de contracta i l'abonament de les quantitats s'ajustarà als preceps acostumats en aquests casos.

Nomenament

Per decret de l'Economia Nacional que publica avui la «Gaceta», es nomena president del Consell Agrari, mte a don Josep Vicente Arce i director d'Agricultura, com s'havia anunciat, a don Andreu Garrido.

El reglament de les associacions de preses i alliberats

El ministre de Justícia ha dictat una real ordre aprovant el Reglament que avui publica el periòdic oficial per a les Associacions de Patronats de preses i alliberats.

El recarreo de les liquidacions de dret d'arancel.

S'ha assenyalat en 3269 el recarreo que han de satisfer en la primera desena de maig les liquidacions de drets d'arancel que es facin efectius en moneda de plata o bitllets.

El vol de «Jesús del Gran Poder»

LA INUNDACIO FA DESISTIR DE TOCAR QUAYUQU.

Madrid, 30. — Un periòdic del matí publica unes declaracions del ministre de l'Ecuador a Madrid en les quals explica les causes que han motivat que el «Jesús del Gran Poder» no faci escala en terra equatorialiana.

El senyor Crespo Ordoñez subeulha el gran desig del seu Govern que el «Jesús de l'Iran Poder» fes escala en terra equatorialiana.

Després d'això, a darrera hora davant el fet imprevisit d'una inundació a Guadalupe, la qual cosa va salvar d'una mort segura tots els que hi anaven, pel cop terrible que hauria donat en tota la terra.

El vehicle accidentat durt 17 passatgers, cinc dels quals resultaren ferits d'alguna importància. Els altres sofriren lesions lleus.

El primer a donar-se anxiol foren els veïns de Castellón de Basella. Després hi anirien altres elements de socors d'Ollant.

Altres noves

Dimenge passat sortí a darrera processó de pregaries, a l'objecte de tranquil·litzar la venerada imatge del Sant Crist Trobat a la parroquia de Sant Llorenç.

Hi assistiren gran nombre de fidels.

L'Associació de la Premsa ha començat els treballs d'organització

De les terres catalanes

TARRAGONA

Detenció d'un lladregot

Ha estat detingut Josep Belicadé i Madrona, per haver pres de pessetes d'un calaix del col·legi del Sagrat Cor. Mentre intentava violentar la caixa dels cabells dels germans de les Escoles Cristianes, el va detéur i el lliura a la policia.

Sembla que aquest lladre és el mateix que ara fa pocs dies furtà 400 pessetes de l'església de Sant Agustí.

Moviment del port

Entrades: els vapors «Barbara», procedent de Hamburg, de trànsit; «Teresa», de Màlaga, en llit; «Arri-luce», de Huelva, amb mineral; «Perseus», d'Amsterdam; «Giovinezza», de Caisablanca; i «Cabo Tres Forcas», de Vigo, amb càrrega general.

Despatxades: els vapors «Ciutat de Tarragona», cap a Sète, amb vi; «Barbara», cap a Castello; «Perseus», cap a València; «Giovinezza», cap a Marsella; «Cabo Tres Forcas», cap a Barcelona; «Hércules», cap a Amsterdam, amb càrrega general.

Altres noves

Dimarts, al vespre, es reüní el ple municipal.

Va votar la comissió i ratificà en el càrrec de diputat provincial el regidor Juli Noguer, el qual quedà corresponent al quatrimestre actual.

Acordà també celebrar avui el ple.

El Sindicat d'Iniciativa prepara una excursió col·lectiva a les ruïnes de Centelles, les quals són a cinc quilòmetres d'aquesta ciutat, a l'objecte d'admirar el bonic mosaic mural que és el millor exemplar del mèn que es conserva.

Jonc Canellas, amo d'una barberia, ha denunciat que a casa seva s'havia comès un robatori. Fou detingut com a suposat autor un dependient de l'establiment el qual quedà a disposició de l'autoritat judicial.

«Els lladros intenten penetrar al domicili del notari senyor Gramunt. Fou detingut en el precís moment que forçava la porta del pis un individu que digué anomenar-se Angel González García».

LLEIDA

S'estima un autòmbus carregat de passatgers

Dilluns a la tarda, a Castellón de Basella, el autòmbus de passar passatgers de l'empresa Alamo i Grallés, que fa el recorregut de Lleida a la Seu d'Urgell, en creuar-se amb un altre auto que anava cap direcció, aquell es precipità a un barranc d'uns 16 metres d'altura.

L'autre va quedar penjat a les arrels dels arbres, i els passatgers, la qual cosa va salvar d'una mort segura tots els que hi anaven, pel cop terrible que hauria donat en tota la terra.

El vehicle accidentat durt 17 passatgers, cinc dels quals resultaren ferits d'alguna importància. Els altres sofriren lesions lleus.

El primer a donar-se anxiol foren els veïns de Castellón de Basella. Després hi anirien altres elements de socors d'Ollant.

Altres noves

Dimenge passat sortí a darrera processó de pregaries, a l'objecte de tranquil·litzar la venerada imatge del Sant Crist Trobat a la parroquia de Sant Llorenç.

Hi assistiren gran nombre de fidels.

L'Associació de la Premsa ha començat els treballs d'organització

SABADELL

Les oficines de la Caixa d'Estalvis

A partir del dia 1 del pròxim mes de maig a les oficines de la Caixa d'Estalvis de Sabadell, començarà a regir el següent horari, durant el qual podran ésser efectuades totes les operacions dels distints serveis que presta l'entitat: Matí, de dos quarts de deu a dos quarts d'una. Tarda, de les quatre a dos quarts de vuit.

Orde de Sabadell

El nostre benemèrit Orde treballa amb delit per tal de donar dinre el pròxim mes de maig, un concert d'obsequi als seus socis protectors.

Els assaigs s'han vist, fins avui, concorregutíssims. Entraran els de conjunt la vinent setmana.

Es prepara també per a celebrar un magnic concert públic el pròxim mes de juny.

Es amb gust que donem tals noves, tot esperant poder fruit, totes, de les bel·les composicions que sempre ens dona.

GIRONA

Tres accidents de moto

En passar per la barriada de Pedret, el jove Sebastià Batista Gibert, de 18 anys, muntat en una bicicleta, va caure a conseqüència d'una virada, i es causà lesions al braç esquerre, de les quals fou auxiliat al dispensari municipal.

En ocasió d'anar muntats en una moto, prop de Campdàvid, els

Les indústries a Sant Martí i Poble Nou

Carretera de Ribes

Visió panoràmica des del tramvia

No us alarmi el títol. No proclamem el tramvia com a mirador ideal contra el més fúgac que és l'automòbil, ni contra el més alt, que és l'avió.

Però, tanmateix, fiant una mica prim, podríem arribar a una conclusió, tan aproximada com vulguem, però no pas mancada d'una certa dosi de veritat.

Ens fa l'efecte que el tren — el carril com en deia Maragall en una puerilitat graciosa — és fet per a guaitar, amb aquella idealització de la velocitat, cims i falles de muntanya, planes i rius que s'hi cargoien i pobles i gent a la finestra i vaques en un prau... Tenia raó Maragall d'abocar-se a la finestra — recordeu l'article? — i sentir-se el geni de la terra davant plans i muntanyes que l'atravessaven sense llugar-lo. És el present del món anar en carril — exclamava.

No costa, tanmateix, l'imaginació l'article que hauria fet Maragall del viatge en avió. Però ens fa una mica l'efecte que la nota d'ocell de l'avió és prou aguda damunt planes i cims que no revelen a tant amunt les gràcies del verd i el dibuix de les falles. La ciutat des de l'avió és una visió aïada, espiritualitzada, diguem. Les agulles dels campanars s'afinen i les places guanyen una dolça intimitat en la petitesse; les línies dels carrers tenen un traç segur, la ciutat i la mar són problemàticament per a l'aviació la gran visió nova.

Això és una divagació — potser ja massa llarga per acabar dient que, si hi ha el mirador escalant pel pic i per la muntanya i l'algaria per esguardar clivament les ciutats, hi ha, força més arrodonat, bon tros més rústec, molt menys prestigiós i cobert de consolament, un mirador per aquests barris extrems de les ciutats que tenen les tares molt vistes i les gràcies molt amagades. És el tramvia. Com esguardarieu millor una reconada de Sants, el paisatge una mica fluvial de Sant Adrià la rara barreja d'aire campestre i de senyoria de les torres de Vallcarca que s'enfilen muntanyola amunt, i els mil colors del Poble Nou o els indrets de Sant Andreu una mica fatigats de l'esforç de ciutadanejar que els pesa?

I, finalment, com no faríeu sense tramvia per a collir el sentit i l'esperit una mica dispers d'aquest recó que és diu Sant Martí de Provençals, reconada idíl·lica i alhora fúrbil, llenques de verd i de xameneies altes, sorolls intenses de ferrocarril i camins una mica perduts,

fàbriques imponents amb altres de caserna i un campaneret fi, torrat, en un camí que té una pols antiga? Anant en tramvia de Sant Andreu, des de mitja Sagrera que us ofereix les llampargues d'aigua, les visions del rec amb un camí d'una herba espessa que té un verd viu, ja se us obre cap al cantó del mar aquest suburbi que és dels més clars de color — torrat i verd — no encara enfosquit pel fum de tantes fàbriques.

Són disperses les cases. El campanar torreja entremig, no prou alt encara per a dominar-les totes amb un cert imperi. Ara, la via del tren s'hi ha aixamplat i aquesta dispersió és encara tota accentuada. Amb aquest domini, el tren potser li ha acabat de prendre d'una revolada l'aire idíl·lic que tenia en aquell recó, on el suburbi respirava les felices, però ha acabat de fer una mica més imprecís el conjunt, li ha pres una mica la proximitat amb Barcelona, com si dignés-sim.

El tramvia va prou poc a poc per a dibuixar-vos una mica aquesta barreja que té tres o quatre característiques plegades que trobem en altres repartides equitativament.

La primera sensació una mica nova, veient-la des del tramvia de Sant Andreu, és que travessen una barriada que ha fet fàbriques i vies entre felices i un terreny desinvolat, un panorama obert que per arbrats té Xenomies.

El gran indret estratègic per adonar-se d'aquest aspecte, és just a la Torre del Fang. La terra té a més de la seva quadratura impressionant i d'unes finestres que tenen encara un arc ple de prestigi, sobretot, un color recramat que guarnix tots aquells volcs.

Miren Sant Martí. Són aquestes cases entre el mar, aquell agrupament més espès i més ordenat d'allà baix, aquestes mitges carreres, aquestes petites vies i peïats, és aquell punt on les cases es lliguen a una filera interminable d'altres cases; ho és també el punt on les cases es deslliguen més aviat i van de dret cap a Sant Adrià a veure les salzeredes i si passa gaire el Besòs.

La visió panoràmica que us serveix el tramvia-núm. 40, cal precisar — és aquesta. Però Sant Martí té encara un altre panorama; de més a la vora el seu aspecte és més urbà, més de barriada de Barcelona que vol prendre un posat més normal.

En aquest cas us cal prendre el seu tramvia i travessar entre filera i filera de cases Sant Martí. Té, ben mirall, aquell aire espigat de les criatures que han fet una mica massera ràpida la creixença. Us ofereix botigues flamants; carrers amples, carrers que estregen,

d'altres d'una llargaria que amb prou feines s'abasta amb els ulls.

Aquest aspecte de Sant Martí, és una mica febril, té un trepidar que comença a les vuit del matí. No és fa més placid a les dotze, perquè els carrers tenen alleshores una bonior encara més renouera que al matí.

En definitiva, però, l'hora que té tot el caràcter, tota la vibració, una mica metàl·lica, és a les sis de la tarda. Són carrers que, amb l'encesa de llums o amb la caiguda de la tarda, prenen un caire una mica desdibuixat, una certa bel·lidesa, grisa blavosa, més lúida de la blavor de vestits que la tenyeix, en una corrua llarga, llarga.

Conjuntament, la visió de l'altra banda, plena de vestigis, prestigiós en una pila d'indrets, i aquesta altra visió una mica trepidant — pas a nivell i fàbriques — us féu la imatge a l'algunsfor — un algunsfor ja una mica destenyt — que és, a la de comptes, la que concentra la cara de la creu d'aquesta barriada, la pols antiga que alçaven en la via romana les ferradures i el ritme de metall que ha anat prenent aquestes darreres anyades.

Estampes velles de Sant Martí

Perdut entre els carrers, més aviat negrosos, de Sant Martí, fa una certa grècia de pensar — tal com llegim en la història d'aquest indret — que tot aquest món febreant i trepidant, era un dia conreu de blats i d'ordis, d'olivars i vinyes, de pinedes i de canyars, i d'hortes i salveredes.

Aquesta impressió diguem-na naturalista, poden encara decorar-la amb una altra evocació, no pas més llunyana. Us cal pensar només que aquest bé de Déu d'indústries han tingut una naixença tota clara i humil: els torns de calç. Quant al color, aquesta barriada, doncs, és ben clar que no s'ha aturat als matisos.

Ha anat decididament del blanc al negre. I ha acceptat, en segons quins indrets, un gris indefinit que és el blanc mullat de pluja o bé el negre, pintat amb una capa molt prima de calç.

Hem fet en aquesta mateixa pàgina l'elogi del tramvia, com a mirador just per destruir el to i el color i el dring de les barriades.

A Sant Martí, com en cap altra barriada probablement, el tramvia és ben bé un successor de la «Catalana», si no, anant una mica més enllà, un successor de la diligència, tan plena de prestigi i, en aquesta barriada, tan plena de records. En més d'un indret hi és, fins tot, exigida forçosament la seva presència, no tan anacrònica com en d'altres llocs.

Per exemple, davant el portal de la seva església, on hi ha encara qui sap les ferradures, que hi ha clavats la tradició catalana, que n'ha omplert totes les esglésies, dedicades al Sant Cavaller francès.

Us heu fixat amb el Sant Martí que hi ha esculpit en pedra a la façana? El Sant somriu amb una honhomia molt dolça, per no valdrà l'heroisme de donar la seva capa als dos pobres. Els pobres s'estan, l'un a cada banda, amb un posat de pregadeu de rostoll. Aquesta pedra és en el seu primitivisme d'una gràcia inefable, els mateix l'arçada que conyeix l'escena, és ben plena d'encis. Ara que hi manquen el bé de Déu de xipres que tenia a la vora aquesta pedra, daurada de polsegues del temps, manté tot el prestigi de la reconada.

Sant Martí té el mar més a la vora del què sembla. Així com hi ha barriades que, per bé que el tinguin lluny, saben encomanar-vos com una fresca imminència del mar, Sant Martí sembla que, al revés, té un cert interès a regular-lo i a no deixar-lo traspuar colgat sota la muralla dels carrers i les xemeneies.

I així que Sant Martí deu ben bé al mar la seva vida. Els inicis de la seva existència, i, naturalment, el seu engrandiment d'avui. És perquè el mar, tot bon minyo, anava reculant, reculant, que era possible l'edificació de cases, i amb ella, la creixença d'aquesta barriada.

Es injusta aquesta mostra d'ingratitude per al mar que a cada cent anys que passava li anava cedint generosament noves molades de terreny. I no les hi tornava pas a prendre.

A més, la seva primera via, honor i orgull d'aquestes ravalles, era l'estrada marítima, que empalmava amb la via romana, al peu de la Capella de Marçà.

Sant Martí, doncs, a la mar no únicament la seva existència, sinó també un nom ressonant, i aduuc, en certa manera, gloriós.

Es per aquest origen, que ara fa de mal destriar a cop d'ull, que la propietat ha estat de sempre a Sant Martí extraordinàriament dividida.

Van començar a formar el terme tot de masies escampades, i per fi per la algunes, pagues, torres de ciutadans. Hi ha encara la torre del Fang, segle XVI.

Un vell cens de Sant Martí ens parla d'un moment en què aquesta viva barriada de Sant Martí tenia, justos i cabals, només 17 focs en el seu terme.

Hem parlat de torres i no fóra just de deixar d'aparell, vora la Torre del Fang, la Torre dels Ocells.

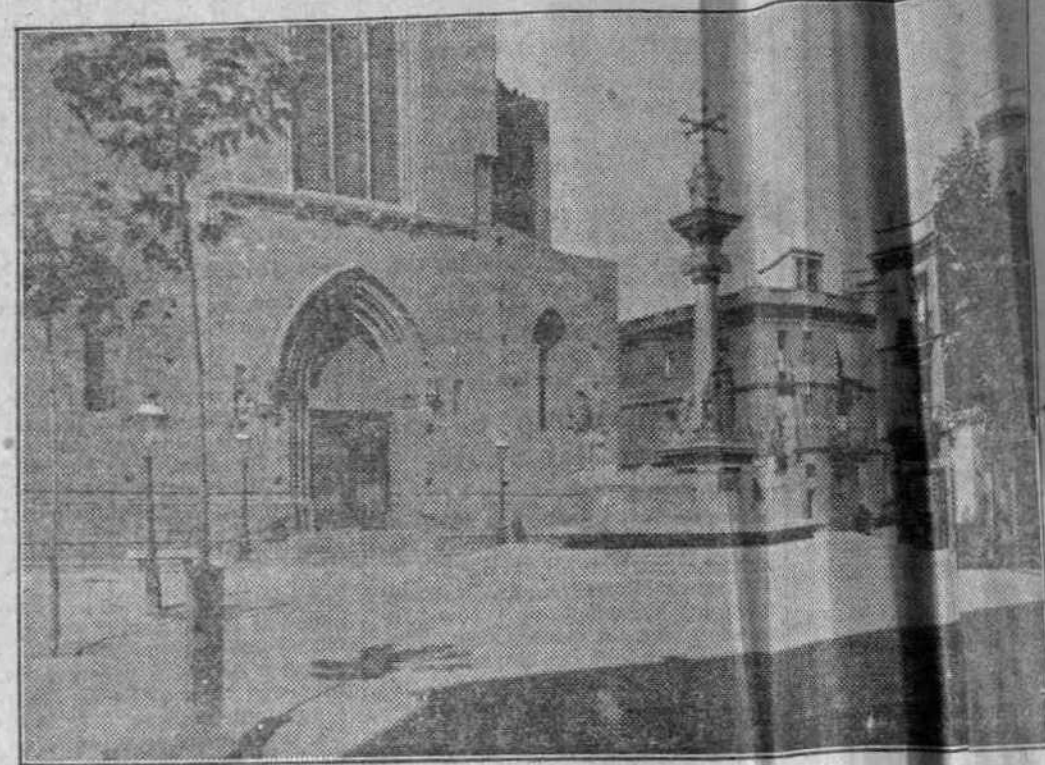
No sempre el nom fa la cosa, ja ho sabem. Però en aquest cas, tanmateix, l'evocació que el nom us posa davant els ulls no desment ni amaga una sensació que poden produir-vos les pedres.

Avui, però, la Torre dels Pardals ja no té, com la Torre del Fang, tota l'estructura. És restaurada ara gràcia, així sí, i els voltants, és encara el seu nom tot viu i ple de batxetes d'ales.

La Torre del Fang, torrada i amb unes exquisides finestres ogivals, de cara al mar, si no us «voça, en efecte, la presència del seu nom us fa creure, en canvi, que al segle XVII, en què el seu nom feia ben bé la cosa el seu nom.

I ara que som decididament en terreny arqueològic, no ens moguem de moment. Hi ha encara alguna cosa patinada que exigeix, per uns moments, almenys, l'atenció dels nostres ulls.

Es de dolbre — i en un altre aspecte

Plaça de l'Església del Clot

ts cal celebrar — que no puguem conèmplar el vell retaule de Sant Martí que hom suposa pintat per Antoni de Lluny, dit «El Savoia».

Cal esguardar ben bé la creu que hi havia a l'encreuament del carril de Dalt. Es tracta d'una fina creu gòtica, erigida l'any 1341. És del segle XIV, que data a casa nostra el costum de drear creus artístiques, en mig del camí. Aquest pindós costum — no cal dir-ho — ha produït exquisides realitzacions d'art. La de Sant Martí és un dels exemplars més graciosos. Ara és al Museu Arqueològic de Barcelona.

Pels seus voltants — en aquell pla de regadiu inefable — la història hi té més d'una pàgina brillant. Coneixeu el Molt de la Veineda. És un collit que encara avui conserva un cert aire. No tenen res de particular les eves parets, però l'arilla i la verdor de la vora, el soroll i un cert isolament ens parlen del moliner Manso que va arribar a ésser general i que en va sortir per guanyar brillantment una batalla.

La figura del moliner Manso, va esvair-se. Uns pocs vells us en parlaran. Fa gaire, però, que a mitja hora de Barcelona hi hagi aquell molí, si fa no fa, solitari, tan ple d'evocacions i amb una tan bella plan-ta encara.

Aquestes estampes, per anar bé, haurien de tenir una estampa final sobre aquest nom. De moment, podem dir que Provençals no té ni gens ni mica de lligam amb la Provença, trobadoresca.

Això no és gaire erudit, però, de moment, ja és una dada. Una dada, més aviat trista, perquè ens priva de fer ara un paral·lelisme entre els dos indrets que es misparien un nom d'aurat, d'un dring i d'una dolçor innegables. Hem resseguit els segles — qui sap on són — del Municipi de Sant Martí, i hi veiem el Sant, sempre amb la capa a punt de partir, i el poble, amb aquell aire d'acontentament que hi fa sempre.

Hi ha una clarieta i és la dels que diuen que provencals vol dir camps provincials, ben comptat i debatut. I encara una altra afirmació: ja que ens diu que «provençal» en l'Edat Mitjana no significava sinó certs llocs o masies.

Com que l'estampa anterior no és prou brillant per fer-ne l'última d'aquesta col·lecció (reu d'estampes velles, podríem acabar dient que Sant Martí, amb una adaptabilitat enviable, ha sabut situar-se en el lloc com-promès de barriada, molt a la vora de la ciutat.

Per això podem dir que escan per-

fectament al box estilitzat, a l'estampa d'època, al llaç d'En Carles i a l'objectiu de Zerkovitz i tot.

Si estíemem Barcelona...

Del Poble Nou a Sant Martí, trobem un dels majors exponents, un dels exponents més explícits de la grandària i de la grandesa de la ciutat. Una relació, encara que no tris i establiments que en aquesta banda de Barcelona es troben, ens confirmaria, d'una manera que no admetria dubtes, així que acabem de dir.

L'Exposició de Barcelona, sigui com sigui, és innegable que tindrà un dels seus raigs més directes de projecció, enfocant i alhora sortint d'aquell doble centre: Sant Martí-Poble Nou.

Quantes vides, vides veritablement heroiques, no s'esmercen en aquest indret de la nostra ciutat! Quants homes, homes veritablement eminents, no han conreat el culte excel·lent del treball i han donat una empremta formidable a les vies del progrés! Cert que hi ha herois de llegenda i de novella; però no és menys cert que hi ha també aquestes altres heroies, els herois de les fàbriques multitudinàries i multiformes, els quals no tenen, sovint, un nom brillant com aquells herois novellístics, però que gaudeixen, sens dubte, d'un mèrit més positiu i científic.

Hi ha obrers que fa veritables poemes amb les màquines que governa i que endega, amb els materials que tracta, amb les fibres que disposa, amb els ferros que doblega i de què afaitonen peces esplendides, respectables, importants. Hi ha patró que fa, així mateix, veritables poemes amb els seus càlculs, amb les seves iniciatives, amb els seus consells deginyers, amb la distribució de la seva indústria, amb la impulsió del seu comerç. Heu's ací els creadors, els poetes, si voleu, de la gran ciutat moderna, pantelant, cosmopolita.

Una de les impressions més fortes que ens proporciona la vista d'aquests aparells moderns, d'aquestes instal·lacions i utilitats que caracteritzen les manifestacions del món d'avui, l'hem rebuda davant les instal·lacions i establiments, per exemple, de l'Anglada, el de les poderoses màquines per a la construcció, el de la foneria, que ha muntat d'acord amb les darreres exigències d'ara. I, veient, aquest mateix Anglada, que manté aquesta poderosa organització, és el mateix que posa una cura especialíssima en la dignitat de la paraula; ell és exigent, em-

prender i mispecta industrial material a casa; però igualment és mirat en la correcta disposició dels cònsols, de la tenallera. Vol dir que té l'èsser als interessos materials i essos culturals i espirituals.

Citem aquest exemple i per a concloure nostre pensament. La reorganització en els seus cònsols de ferro i en el servei de la màquina per a la ciutat, ens inspiren aquest cert

Nosaltres, en especial plaer en la ciutat i contemplació de la representació en valor i unitat cultural, sentim també el consoling i consolador i les forces de la indústria, de caïres variades així ens plau de passar la nit pels carrers i esguardar de Sant Martí i Poble Nou.

I arribats allà, i tancats de fer una mica, tots els nostres lectors i em no solament als nostros sinó també a l'habitatge de Barcelona, ens cal passa que les nostres tendes passejar i concentrar-nos que en podríem dir-ho ciutat; les nostres pretes d'una a passar-hi totes les que podem, i així no ens cal dir els nostros gustos ser més complexos, més descomplexats. Ena ha, que què de bonics, alio que equipten decoratiu, però taca d'agradar i ha d'entrellar que és més vida de reproducció, que també és ho a-beu comprendre, aprant un siml, que la just de veure, per la seva especial, esclatant i estranyament na'gust de veure la planta, que produce la terra que sustenta l'edifici i, doncs, què seria el capdall, què seria de coses «boniques», si no hi hagués la i la muntanya i sustenten, és a dir, fàbriques, indústries i comerciants? Doncs la Sant Martí, aneu al Poble Nou, aquestes coses són vides d'una ciutat agrupada, boniques, que fan més complet i comprenen.

Encara un altre i que sovint ens parlen d'instal·lacions industrials, Restem bonicats, i a aquelles grans construccions a l'ura, molins de propaga-zades diem, en to al·lò, no ho tenim, i ho poguéssim tenir, i

Cartonatges VIRGILI SOCIETAT ANONIMA

FABRICACIO DE CARTO GRIS, FUSTA, CUIRO BLANC FI I PINTATS ESPECIALITAT EN PLEGADORES

Pere IV, 162 (S. M.)

Telèfon 50486

J. SERRATOSA

Fàbrica de curtits

Vedelles - Vedells - Calcutes en Box-Calf, color i blanc

Passeig Maragall, Telèfon 53661

BARCELONA

Vídua de Francesc Casanovas

FABRICA D'ESTAMPATS LLANES COTONS I SEDES

Llacuna, 97 Telèfon 50496

Sant Martí

SACS BUIITS DE TOTES CL JOAQUIMPLA

SEMPRE GRANS EXISTENCIE

CASTILLEJOS, 88 BARCELONA (S. M.) TELEF

Fàbrica de Cartons

Joan Arnella M

Passatge Ricart, 40

:: Telèfon 52783 ::

BARCELONA (S. M.)

una informació d'aquesta bar-
ra, tot fent menció de les cases
que tenen el plaer d'esser
casas de ciutat.

La casa de ciutat pas totes les
vegades que es presenten una bona part per-
tanyent a les nostres lectures les tinguin
dones i n'haurem de servir gràcia record.

La casa de ciutat pas totes les
vegades que es presenten una bona part per-
tanyent a les nostres lectures les tinguin
dones i n'haurem de servir gràcia record.

La casa de ciutat pas totes les
vegades que es presenten una bona part per-
tanyent a les nostres lectures les tinguin
dones i n'haurem de servir gràcia record.

La casa de ciutat pas totes les
vegades que es presenten una bona part per-
tanyent a les nostres lectures les tinguin
dones i n'haurem de servir gràcia record.

nten Universal

MIUNARATA DE BARCELONA

arsals

s. Cati, - Arribau, 184. - Fresser,
Sals, - (Barceloneta)

CLINT RIERA

MODE CORRETGES

TELEFON 50562

UE SELMA

BARCELONA

(Sagrera)

Fàbrica de cuir i corretges

JOSEP M. BUSQUI

Tel. 54167 Bassols, 7

Corretges al crom inestirables

«SAM»

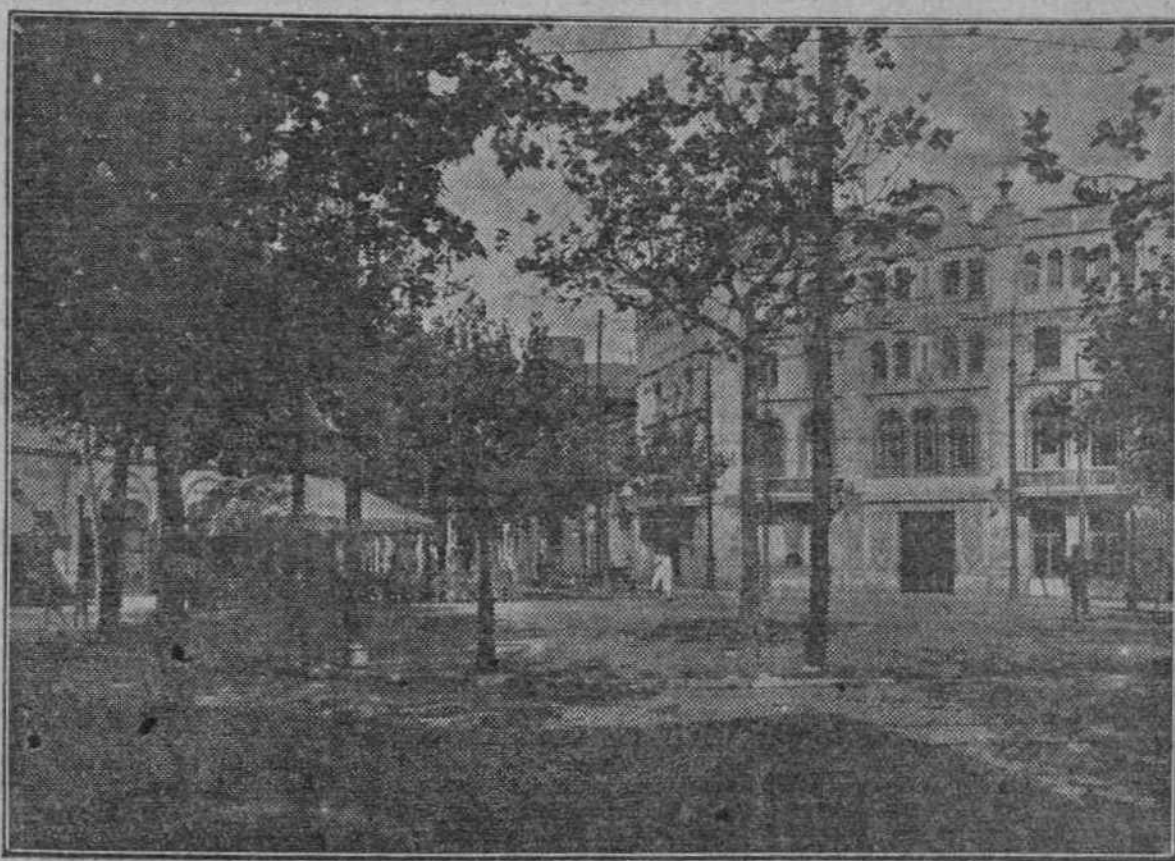
de cuir per a cicles. Tira-facs VEIMAR.

reus per a fàbriques d'olis, mosaics i gasoses

amb cura de totes menes.

DISTRIBUCIÓ PULLEY per a les vostres corret-

ges i perdre temps i pessetes.

gades de blat. Posseeix a Llotja
la taula 23.

El senyor Josep Cuatrecasas, del
carrer de La Mel, fabricant de pro-
ductes amilacs i magatzemista de
gra, ens parla dels grans progressos
que la nostra indústria requereix, i
ens manifesta que ell continuament
esmerça molt de temps viatjant per
l'estranger, per tal d'anar estudiant
i perfeccionant les màquines per a les
seves fàbriques. Aquesta casa, ben
important per cert, compta ja amb
molts anys d'existència.

Entre els carrers de Lluç i Sant
Quint hi ha instal·lada la fàbrica de
Trenilles i Cordons d'Agustí Giral
Camp, amb articles apropiats per a
fàbriques d'espardenyes.

Recomanem la ferreria de R. Vila
Furó del carrer Taulat i Passeig del
Triomf.

Trobem en aquesta barriada mol-
tes fàbriques de cuir. La del sen-
yor J. Serratsosa, que havia estat So-
ler, Llovet i Serratsosa de l'any 1903
al 17, i tenien la fàbrica al Foie
Nou, de l'any 18 al 26, per delin-
cions, passà a ésser Joan Serratsosa i
Companyia, instal·lats al carrer de
Garroixa, 12, i del 26 fins a l'actua-
litat venen treballant al nou Passeig
de Maragall.

A Sant Martí existeixen algunes fà-
briques de cartons.

La fàbrica de H. Camps Font pro-
dueix cartons en gris, blanc i blau,
manipulatge en folrats, cofrats i pin-
tats. És al carrer Catalunya, 150, i
el despatx al carrer Salmeró, 22.
La gran fàbrica de Cartons de
D. Fernando M. Plana, del carrer de
la Diputació.

El senyor Joan Amella Mas, fabri-
cant també de cartons, qui té la in-
dústria al Passeig Ricart, 40.

Al carrer de Pera IV, 163, havem
trobat els Cartonatges Virgili, S. A.
De fàbriques de corretges podem
mencionar:

La Climent Riera, instal·lada al
carrer de Bassols. S'hi fabriquen les
corretges inestirables al nom «SAM»,
i altres especialitats.

Al carrer del Pacífic, 4, existeix el
taller de construcció i reparació de
maquinària de Jaume Selma.

Havem saludat el senyor Joaquim
Plans, que té instal·lat al carrer de
Castillejos, 88, un gran magatzom
de sacs-buits de totes classes en grans
existències.

També al carrer Independència po-
dem mencionar el senyor Josep
Guasch, el gran magatzemista de
vins a l'engròs.

Enric Marín, del carrer Cas-
tella, 23, propietari del gran dipòsit de
metalls vells, qui compra i ven tota
classe de metalls. És una casa que
interessa als industrials de tenir pre-
sent.

Al carrer Sant Quint hi ha la fà-
brica de teixits de cotó d'Esteve Gi-
ral, especialista en Forreria, Entre-
teles, Pèl i llurs mesoles.

També al carrer d'Enna, 143, hi ha
la fàbrica de teixits de ll, cànon i
cotó, d'Eugeni Canals, qui també té
una fàbrica a Moyà.

Per a la neteja, desinfectació i ro-
matització recomanem el lleixiu «Mo-
liner», en ampelles precintades. És
el millor; exclusiu per a la venda:
M. Moliner, Passeig, 36.

La Tintoreria Universal és la mil-
lor i més barata de Barcelona. Cal
tenir-ho en compte. Sucursals: Corts,
núm. 480; Arribau, 184; Fresser, 36,
i Sant Carles, 17 (Barceloneta).

Contractistes d'obres. Recorden en
els vostres treballs el material per-
fecte de la casa Jaume Alcoy (fabri-

cació de mosaics i pedra artificial)

del carrer Concepció Arenal.
La casa Esteve i Satorres és l'es-
pecialitzada en dormitoris, car pos-
seeix una excel·lent fàbrica de mobles
al detall i al major, al carrer Sant
Joan de Malta, 231.

En Joan Gardela Ribot s'ha fet un
renom amb el seu magatzem de fus-
les del carrer de Rogent.

Voleu adquirir cistes procedents
d'emballatges d'automòbils? Passeu
pel carrer de Wad-Ras, 111, al ma-
gatzem de Sever Anies, cantonada
Igualat.

La «Colla Mariana», carrega i des-
carrega valxells. Remet i rep les mer-
caderies en molls i ferrocarrils. Per
detalls: Francesc Fabregat, Passeig
Cabrinetty, 20, principal, primera. Al
moll Barcelona, Tinglado número 1.

Colors, esmalts, vernissos i brot-
xes, poden adquirir-se, de bona qua-
litat i a bon preu, a casa Pere Gui-
merà, València, 401.

Per acabar aquesta informació fa-
rem memòria de la fàbrica de blan-

queig, tints, abrillantat, estampats i

aprestos de cotó en madeixes de don
Emili Serra. És una de les cases més
antigues de Catalunya; la seva fun-
dació data de més de mig segle. És
molt acreditada per oferir el màxim
rendiment en l'elaboració de les pri-
meres matèries; i tot pel zel del
senyor Serra i fill i l'antiguitat dels
obres, els quals s'han succeït de
pare a fill dins aquella fàbrica, ins-
tal·lada al carrer Almogàvers, núm-
ros 163 i 165.

Obrers i indústries

Cami de perfecció

Amb aquest títol era premiat als
Jocs Florals de Sant Martí, l'any
1912, aquest treball d'En Jaume Vi-
nardell, que com a document del
temps, davant l'actualitat d'aques-

tes pàgines especials, ens complirem
a reproduir.

Cada vegada que hem volgut me-
diar aquest magnè problema dels
nostres dies que és l'obrisme, i com
va estretament lligat al seu triomf
amb la instrucció i l'educació, una
profunda angustia ha vingut a tor-
bar el nostre esperit, nascuda de la
sospita de si les modernes organit-
zacions del treball, amb s's aglo-
meracions humanes, venien a fur
impossible tota redempció, malgrat
els bons intents de les seleccions
que tostem ha produït la classe
obrer, les quals, per bé que com-
tades, s'han redreçat noblement en
diverses ocasions demanant pa per
a l'ànima.

I no creguem que la nostra temen-
cia s'ha inundada, l'obrer té tant com el
noble, a més de sa tradició fami-
liar, una tradició col·lectiva, i aques-
ta és la que per mostrar-se'n aci,
a Catalunya, tan auroorada de glò-
ria, ens ha fet tómer que el sobtat
estroncament hagi estat causa de to-
ta malvestat.

L'organització de les indústries dels
nostres dies ha arrencat de la llar
—on tan placèvolament es compleix
tota tasca— el treballador i sa es-
posa. Ara aquests van adolorats, al
toc de sirena, a encantar-se en les
quadres trepidants i els infans —
malgrat santes institucions que no
poden donar certament l'abast— res-
ten com abandonats. Del treballar
a fora casa s'ha desordenat, tot el
viure dels treballadors i la pau fa-
miliar es converteix en un nou pri-
villegi dels rics.

Comparem el treballador d'avui,
amb el d'uns anys —ben pocs—
enrera. Imagineu-vos —per defugir
invençions— com havia de treballar
el meu besavi matern qui era texi-
dor de veles en una vila de la Cos-
ta de Lleuant, assegut a l'entrada de
la caseta humil, tota aromada de
la salada fragància, mentre l'espo-
sa traslucava arranjant la minestra

o surgint roba o acomplint la de-
ria —que es perpetua a través de
les generacions de les dones de la
costa— de tenir el sol net com una
patena i les blanques parets llui-
res de la més lleu polsina. La nai-
nada jugava al portal en santa pau,
sota la vigilància paternal, qui amb
la mà al teler no deixaria de do-
nar-los una ullada, i els vallets grans
ja felen de pescadors; des de l'en-
trada se'ls veia quan varaven, i en
retornar a la platja —tot i essent
molt enfora— fins els menús devien
reconèixer-los, ja sia pel calent de

la vela teixida a casa! —o per la
peculiar gràcia de la xica nau en
trescar lleugeríssima damunt les
ones.

Pensem també en un altre meu es-
cendent —tota una exocubria de
noblesa— qui fou mestre d'aixa i
treballava, per tant, ran de les ones.
Aquest executava les seves obres
de tal faiso, que a tot el llarg de
la costa —i fins en ports ben llui-
nyans, on anaven els felutxos a cer-
car fustes olivoses— la gent de mar
n'admiraven l'estampa, tament com
els intel·ligents la d'un brau corser.

I pensem en aquell altre del
rostre impassible —oh com us re-
cordo a tots— que quan al con-
tacte de ses mans prelien forma
plai i les olles i aquella guardiola
que m'havia feta per a mi expres-
sament —que jo mostrava pla de
joia als petits amos— li brillaven
els ulls i ell es creia —i jo me
l'imaginava tament— un ésser tri-
poderós qui acomplís un treball crea-
dor semblant —Senyor perdoneu-me!
—al del primer dia del gènesh.
Després morí i quan en l'aula tra-
duïem Horaci i trobàvem aquells
versos on es parla del noble oclí
de donar forma a l'ànfora, no sé
ben bé per què, em venien les llà-
grimes als ulls.

Pensem també en els teixidors bra-
tons qui teixien les teles, aparent-
ment búrdes, que tant aprecien els
«gentlemen», i, en general, en tot
aquest nobilíssim estol de treballa-
dors humils que acompleixen resig-
nadament i silenciosament son quò-
tidí treball, en el qual poden comu-
nicar —per sort, encara!— quelcom
d'ànima, d'aquesta ànima gran i
trepidant, en trobar-se en front d'u-
nes màquines complicadíssimes que
semblen posseir intel·ligència.

Posat el treballador dels nostres
dies en les primitives circumstàncies
que hem mencionat —i admirat
—podria molt fàcilment, avui que la
els milians no escassegen del tot,
procurar-se sense gaire esforç in-
strucció i educació, perquè ell en la
llar fóra com un superador i en
son patriarcal imperi no seria difi-
cil d'aconseguir que una honrada
tria de llibres ocupés un petit moble
en mig de l'harmoniosa distribució
que dels altres —la ventrada ca-
laixera amb els blaus pitxers, aque-
lla cadira dels avis, clavetejada—
hauria fet la mestressa de la llar.

Mes ara ens trobem en una ciutat
que brasseja constantment per cixim-
plar-se, i en son afany escala les

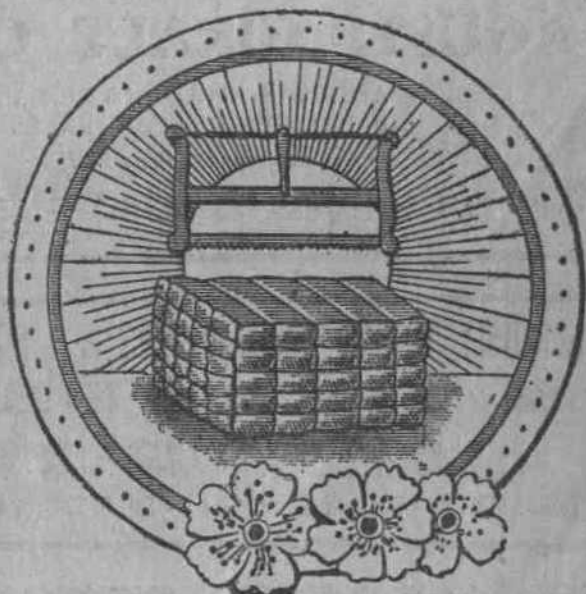
Blanqueig, tints, abrillantat, estam-
pats i aprestos de cotó en madeixes

d'Emili Serra

Blancs i aprestos especials, colors perfec-
tes inalterables i indestructibles :: Mer-
ceritzats extres i tota mena de pintats.

Almogàvers, 164 i 165 (S. M.)

Telèfon 53293

"A. de Cargas, Descargas i Transportes"

Càrrega i descàrrega de tota mena de vaixells. - Recepció i remesa de mer-
caderies en el moll i estacions, i llur transport per tota la Península. - Asse-
gurança de mercaderies, des de la sortida del vaixell, i préstecs damunt
d'elles, en combinació amb importants entitats bancàries d'aquesta capital

RATGE
Hortelanos
Tel. 54032

OFICINES
Via Layetana, 7, pral.
Tel. 14622

MAGATZEM
Carrer Catalunya, 142-146
Tel. 53822

munyanyes i encara no en té prou i ens fa viure en cases altíssimes dins uns prestatges, amb poca llum i no gens d'aigua i amb uns aires pestilents. Ara són ciutadans d'una urbs grandiosa, que té mar i no el vol veure, i habiten en els barris obrers sota l'imperi de la que el nostre anomenat «sirena impura», on es redrezen les xemeneies altes i negres que fumien, irreverentes, les parets de les vostres propietats. Ara no teniu pas una casa arranjada a la falda de la terra, no sabeu res de les velles calaixeres, ni de les blanques cortines emmilonades; ara viviu a ciutat en un petit prestatge, amb la cambra matrimonial posant donant a un celobert fosc i humit, que pot a clauverera i amb uns vidres de hazar confeccionats en unes grans fàbriques que en fan a cent i a mils exactament ajustats...

D'ací la meua anglosxa, germans obrers; d'ací la meua anglosxa i la tenença que, aglomerats en les

immenses quadres, us passi com a les pomes sanes i oloroses al contacte de la poma podrida.

Ara els vostres barris són plens de «cines» i tavernes, on triomfa tota grogleria i entre vosaltres — oh aneu treballador català! Oh mon mestre d'aixa i mon teixidor de veles! — s'ha produït i ha fruitat l'exòtica llavor del finanquisme, capaç per si sol de degenerar la raça més viril que ha erant l'estridència del gort i l'estridència del parlar; que fa dir obscuritats al pas d'una dona i afebleix els cervells i s'emmena, en massa a les multituds obreres sota els plecs de banderes tan llampanes com enganadores...

Això no vol dir pas que calgui de fallir; això vol indicar-vos que l'esforç a realitzar ha d'ésser formidable i que els elegits hauran d'emprendre'l amb inusitat braç.

Ara és quan hem de dir, amb el glosor nord-americà, que «cal desvetllar Tor i Odin — coratge i constància — en els vostres cors catalans, perquè qualsevol millorament de la vostra classe hem de confondre-lo a la instrucció i l'educació i els avantatges que aquestes proporcionen hauran d'assolir-los a còpia de molt bregar i de molts sacrificis. L'obrer educat i l'obrer instruit No podeu imaginar-vos com al pro-

nunciar aquests mots apareix als nostres ulls tot un món nou. Per la instrucció i l'educació millorarem materialment la vostra classe sense sotracar ni violència i se us farà plaer l'assoliment de tot avantatge. El barba, l'inculte o, per a dir-ho més gràficament, l'indi, pot engranyar-se amb la mateixa facilitat que amb els mirallets a les aloses. Això ho veiem cada dia i en la història de les lluites per les reivindicacions del proletariat mundial hi sovintegen els exemples. El dia que, sota les bruses blaves es redrexi, amb la dignitat d'un rei, l'obrer culte, l'home conscient dels seus actes, s'haurà fet més per al millorament de la classe que amb mil vagues revolucionàries. Llavors l'obrer s'imposarà per la força del seu valer, violent realitzats els somnis de tota la vida.

Fins en el treball ocuparà més alta jerarquia perquè amb la instrucció tècnica haurà desaparegut l'home-maquina; l'obrer no serà ja més un simple instrument de treball, sinó que, ple de seny, executarà aquest d'una manera lògica i sabent les raons del seu obrar. El seu treball serà apreciat doblement en el mercat industrial i a cada nova jornada l'obrer augmentarà en guany i saplença.

Cal però deixar ben determinat que la instrucció i l'educació que volem per als treballadors catalans no tenen res que veure amb la pseudo-saviesa dels devoradors de llibres, d'aquests pobres malats que han llegit sense ordre ni mètode infinitat de volums misèrrims, els quals els han produït l'efecte de l'èxica per a l'esperit...

Val més que l'obrer tinguí, sobre determinades qüestions, idees clares i precises, que no pas aquest enfatic d'algun que es crea en possessió de saviesa i resulta trágica caricatura de l'enciclopèdisme.

Estem segurs que vosaltres — per la secular cultura que heu heretat dels vostres ascendents — ja sospiteu a quina instrucció i a quina educació ens referim. Mireu: quan les haureu assolides, amb la dignitat que de llur possessió us pervindrà, no podreu permetre — per exemple — que els vosres fills i filles, quan són en edat de créixer i desenvolupar-se d'ànima i de cos, sien encauats en una fàbrica o taller, on s'esguerran ja per tota la vida, consumint-se inútilment en uns aprenentatges que els homes han inventat per a explotació de la infantessa i consegüent degeneració de la raça; aprendreu que «tots els vostres explotadors figuren els qui potser no haurien mai sospitat; l'habilitat política, els fomentadors de l'alcoholisme i els dels espectacles terrífics, barbes o immorals, els mals escriptors que quan no us ammetzen amb articles plagats de sutiles violències, us interboleixen el cervell amb pàgines obscures»; i tant i tant d'altres als quals donen avui, a més de la vostra salut corporal i espiritual, els migrants fruits de les vostres suors; llavors no sabreu, no voldreu viure en tuguris mancats de llum i d'aire que atempten la sanedat de la llar; us preocupareu de coses «silencioses i eternes», i defugireu les impures lluites de la batalla política i ordinarà l'oratória canallaesca, avui us acaureu, units per a demanar cases hi-

gèniques i barates; demà per exigir una biblioteca en cada barriada i unes escoles, amb tots els progrés de la moderna pedagogia, per als vostres fills... I el triomf serà manar, exigireu... i el triomf serà vostre! Ni un sol home, en tota la terra, tindrà la gosadia d'atrencar-se en contra vostra.

I tan de bo puguem veure, ben aviat, realitzats en vosaltres — oh obrers de la nostra Catalunya! — les profètiques paraules que foren dites per Lord Avebury als de la vella Anglaterra:

«A voltes tinc mitges ganes de

creure que els grans de la generació vinent no els nostres advocats i oïers i els industrials, pians i els obrers, que natural això? Els primers principalment amb algun són acabades les sevillanes, el cervell sovint i gran part del seu de- dicar-se a prendre l'exercici. El pagès i l'obreri, a més de que n'és treballen poques hores el seu jornal han fet propor-

total al capítol a des- esna. Gern per la instrucció i l'educació, que enriqueixen la vostra noble i que de de- naran a la prescripció del ro- dar-vos amb cap- Avui, ara és el que us esforçeu a millorar. Heu's atorgat molt més seny als es- que us par a millora- ment d'això.

Ferran M. Plana
Fàbrica de cartons
Consell de Cent, 601 i 603
Teléfono 5.652

Enric Martínez Inchausti

**METALLS
VELLS**

Compra i venda de tota classe de metalls
GRANS EXISTENCIES

CARRER CASTELLÀ, NUMERO 23
(abans carrer n.º 51 del plànol Cerdà pel carrer Pere IV, S. M.)
TELEFON 51896
BARCELONA

Fàbrica de Trenzilles i Cordons
AGUSTI GIRALT CAMPS

ARTICLES APROPIATS PER A
FABRIQUES D'ESPARDENYES
Casa fundada l'any 1907

Lluà, 130 i Sant Quintí, 43 (P. N.) - Teléfono 53512

FERRATERIA, DROGUERIA, MATERIAL ELECTRIC I ALTRES ARTICLES
R. VILA FURRO

Servei permanent per a la venda de gasolina, petroli, olis i grasses per automòbils, estufes i fogons - (Aire gratuït)
Taulat, 83 i 86 - Passeig Triomf, 2 i 4 - Tel. 52633 (P. N.) - BARCELONA

PRODUCTES AMILACIS
i Magatzem de gra

**JOSEP
CUATRECASAS**

TELEFON 50025
CARRER DE LA MEL, 3

BARCELONA - (CLOT)

FABRICA DE CARTONS

H. Camps Font

Producció de cartons en gris, cuïro i blanc. - Manipulatge en folrats, cofrats i pintats

FABRICA:
Catalunya, 150 (S. M.) - Tel. 52214
DESPATX:
Salmeron, 222 - Teléfono 73730

Pere Guimerà

Colors - Esmolts
Vernissos - Brotxes

València, 401 - Tel. 53734 - BARCELONA

FUSTES PROCEDENTS D'EMBA-
LATGES D'AUTOMOBIL
de **Sever Anies**

Llistons, posts i plataformes de totes mides. - Bigues de totes classes. - Fusta encaixada, flandes, pl, platan, etcètera

Magatzem: Wad-Ras, núm. 111 (cantonada Igualtat)

TELEFONS: Magatzem, 54907. Oficina, 54233

Magatzemista de vins a l'engròs

Josep Guasch

Independència, 5
(Cantonada Passeig Cementiri)

Teléfono, 53716. - **BARCELONA**

Fàbrica de mosaics i pedra artificial

JAUME ALOY

Concepció Arenal - (S. M.) **Teléfono 52046**

ESTEVE i SATORRES

Fàbrica de mobles al detall i major
Especialitat en dormitoris

Sant Joan de Malta, 231 **Teléfono 52231**
BARCELONA (Sant Martí)

JOAN GARDELA RIBOT
MAGATZEM DE FUSTES

Rogent, 102, bis **Teléfono 54798**
BARCELONA (Sant Martí)

COLLA MARIANO

CARREGAMENT I DESCARREGAMENT DE VAIXELLS -
RECEPCIONS I REMESSES DE MERCADERIES EN MOLLS
I FERROCARRILS

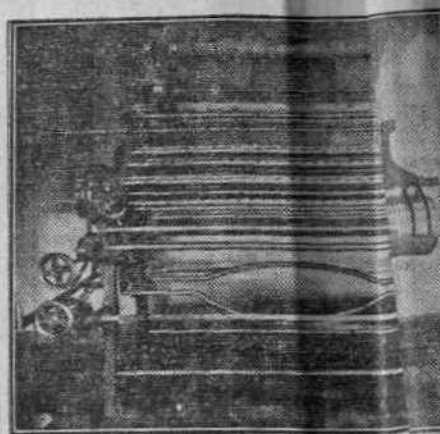
FRANCESC FABREGAT

TELEFON (S. M.) 50209
AL MOLL BARCELONA TINGLADO NUM. 2
Pge. Cabrinetty, 20, pral., 1.ª **BARCELONA (P. N.)**

**TALLER MCMC
JOSEP ACS**

Verneda, 17 i 19.OT

Construcció
de maquinària
en general

Màquina per trencar l'ape

Corró eixamplador estriat, amb bronze fosforósotes dime

**Segons i desus
de blat**

Modest Jua

Teléfono n.º 52852

Llotja: Taula, 29

Carrer Rogent, 120 :: BARCELONA

Sabó
"IBIS"

és el millor per a mt

Fabricat per

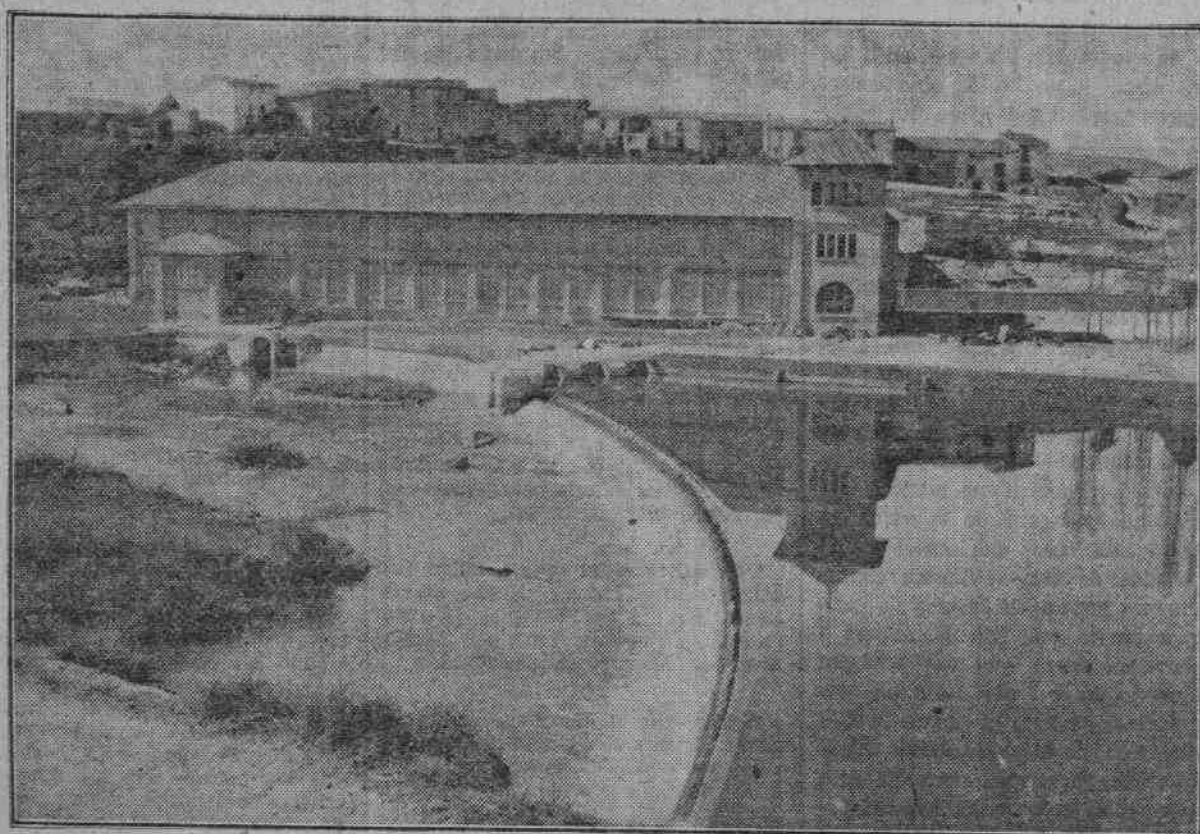
GRASAS Y JABONES S

Clot, 127 - BARCELONA

Fàbrica d'olis vegetals, turtis, grin
Sabons de totes classes, olis indials

T. S A L A

FABRIQUES
DE FILATS
RETORTS
MIRICÀ-
JUMELS

SAKELLARIDIS
NUMEROS
FINS
QUALITATS
EXTRES

Vista general de la fàbrica de Roda de Vich,
exclusiva per a la fabricació de Jumel i Sakellaridis

Paça de St. Pere, 4 bis. - Tel. 11255. - Barcelona

Blanqueig, tint, merceritzats, perxes i aprestos

Successors de

FRANCESC VILA

■■■■■■■

Blanqueig:

Verneda, 214

Tel. 53285

Tint i merceritzats:

Sant Joan de Malta, 82

Tel. 50265

Perxes i aprestos:

Sant Joan de Malta, 102

Tel. 50356

BARCELONA (S. M.)

devots dels interessadament
ra i l'estudi nostra goigs, la lec-
ebastià Pons, de l'obra de Josep-

GAUDI

quest número de LA VEU DE CA-
LALUNYA ha passat per la censura
del Govern civil

Tèxtil Llovet S. A.

Fàbriques de filats

MANE/ICH

i teixits de cotó

Faixes per a nou-nats

Cintes de seda
i de cotó per elàsticsCintes per a l'Armada
i amb els escutsDibuixos i inscripcions
que el comprador
sol·liciti

Especialitats

Drills i otomans

Despatx: DIPUTACIO, NUMERO 304

Fàbrica: INDEPENDENCIA, 296 (S. M.)

BARCELONA

indústries tèxtils
ortir del marasme

RIA DE LA INDUSTRIA TEX-

TATALANA

Barcelona, i per a tota Ca-

ta, en general, les indústries tèx-

tils són les que més glòria

de la vida catalana. A co-

rra del segle passat, i sobretot

de les últimes dècades, uns

homes de gran energia sor-

tiren a guanyar aquesta indús-

tria a gran abast, i una

força enorme. Mal a dir-

lo, però, els esforços per

conduir a la indústria a la

glòria, fins a la dècada

passada, no van donar els

resultats desitjats. La indús-

tria, però, no havia deixat

de créixer, i els seus produ-

ctes, encara que no en

tenien el ritme dels països

estrangers, eren importants

i, sobretot, eren una gran

font de treball per a mil-

lions de catalans. Però

després de la guerra, quan

la indústria catalana va

ser afectada per la crisi

econòmica, els seus produ-

ctes van disminuir dràs-

ticament, i la indústria va

passar a ser una indústria

de subsistència. Aquesta

situació, però, no ha

determinat la indústria

catalana a abandonar la

seua activitat. Els seus

productes, encara que no

són els més moderns, són

encara de gran qualitat

i, sobretot, són una gran

font de treball per a mil-

lions de catalans. Però

després de la guerra, quan

la indústria catalana va

ser afectada per la crisi

econòmica, els seus produ-

ctes van disminuir dràs-

ticament, i la indústria va

passar a ser una indústria

de subsistència. Aquesta

situació, però, no ha

determinat la indústria

catalana a abandonar la

seua activitat. Els seus

productes, encara que no

són els més moderns, són

encara de gran qualitat

i, sobretot, són una gran

font de treball per a mil-

lions de catalans. Però

després de la guerra, quan

la indústria catalana va

ser afectada per la crisi

econòmica, els seus produ-

ctes van disminuir dràs-

ticament, i la indústria va

passar a ser una indústria

de subsistència. Aquesta

situació, però, no ha

determinat la indústria

catalana a abandonar la

seua activitat. Els seus

productes, encara que no

són els més moderns, són

encara de gran qualitat

i, sobretot, són una gran

font de treball per a mil-

lions de catalans. Però

després de la guerra, quan

la indústria catalana va

ser afectada per la crisi

examen de la nostra situació, ens po-

sem en el camí d'una davallada de

conseqüències molt funestes.

QUE CAL PER ASSEGUARAR L'AN-

TICA POSSESSIO

Diguem-ho, ben clar: no ens hem de

fer il·lusions. L'estat de les nostres

indústries tèxtils, avui, és un xic prim-

parat. Molts se'n queixen, i se'n quei-

xen amb raó. Cada dia entra més

gènere estranger. Les causes d'aquest

fenomen són diverses: però creiem

que n'hi ha una de cabdal, i és la

mena de fabricació. Cal canviar la

norma de fabricació; i això no so-

lament pertocant la maquinària, ans

també, i sobretot, pertocant l'orien-

tació del fabricant. Aquesta neces-

sitat és fonamental, urgent, decisiva.

Sabem que algunes cases, molt im-

portants, molt prestigioses, molt acre-

ditedes, per la innegable qualitat de

llurs productes, treballen poc, salden

amb pèrdues; a desgrat de posseir

maquinària excel·lent i produir gènere

bons, no inferiors als d'altres, que

les van acreditar i que els van

fer guanyar molts diners. Qu ha pas-

sat? Ha passat que el consumidor

ja no vol aquell article, o en neces-

sit molt menys. El productor pro-

dueix per al consumidor, veritat?

Doncs, entestar-se a produir i a ofe-

rir al consumidor allò que aquest no

vol és, econòmicament, un absurd.

Qui no evoluciona desapareix. Cal

fer els articles que el públic reclama.

Si vol seda, per exemple, perquè

li donareu cotó o llana o fil? Si es

decau vers aquell estil o mostra,

per què li'n donareu una altra? El

sastre o el sabater que s'entesta a

mantenir tal o tal tipus de calçat

o de vestit, podria estranyar-se que

el públic desérti la seva botiga, per

anar a la d'aquell altre sabater o

sastre que pugui servir-lo pels gos-

tos que vol?

Les nostres indústries tèxtils cal

que estiguin completament al dia.

Per això creiem que ja és hora que

cessin antics prejudicis, i que els

caps de les cases, per importants que

siguin, vagin ells, personalment, al

davant; que es prenguin la molèstia

de saber què és el que el públic

desitja, quins són els seus gustos. I

això s'obté posant-se en contacte amb

el públic, amb els clients. Una ve-

gada concentrada de quines són les

menes de fabricació que el consumi-

dor vol, aleshores els caps de les

cases, d'acord amb els seus elements,

podran resoldre segons la convenien-

cia de la realitat. Només així s'e-

vitarà que entrin a casa nostre cents

mils metres d'articles estrangers!

Alxiquem la nostra veu ben con-

scient del que diem. Sabem de cases

que després de sofrir pèrdues impor-

tants, a l'últim s'han decidit a mo-

dificar llur producció i han obtingut

resultats ben falguers. Això vol dir

que la cosa és fàcil, que hi ha ele-

ments de personal encara per a fer

el que calgui. Però ens hem de mo-

bilitzar. Fer de senyor i de princi-

pal al despatx, pot fer molt bonic,

però és molt decoratiu; però no

convé passar-hi totes les hores. De

tant en tant, s'ha d'abandonar la

poltrona — que no vol dir abandonar

el rang ni perdre res de la senyoria

— per a treballar al terreny pla; i

formar, si cal, com a soldat; i no

com un de tant, precisament, sinó

com a soldat d'avantguarda.

La crisi

de la Indústria Tèxtil

EL QUE ÉS DIU EL SENYOR TO-

MAS LLORET

Demanam al senyor Tomàs Lloret,

cavaller impecable, les causes de la

indústria tèxtil a casa nostra. Ens

diu:

— Cal veure d'aturar la decadència

evident de la indústria tèxtil a casa

nostra.

La cosa porta pressa. On hi valdrien

de res ni les nostres exclamacions

ni les nostres queixes. El que cal

és posar-hi remei.

Voleu conèixer les causes d'aquesta

crisi? Fa alguns anys que Catalunya

s'esqueia en un magnífic moment de

producció industrial. La producció

no donava l'abast. Tothom treballa-

va desesperadament. La fabricació

de gènere corrent ja deixava un mar-

ge considerable. La raó? El que

abans hom gastava més gènere de

fabricació nostra. La roba interior

de senyora, posem per cas, abans era

de teixit de cotó i ara de seda i en-

carada reduïda a una quarta part.

Hi ha una altra raó encara. Una

pila d'indústries s'han traslladat a

diversos indrets de la Península,

perquè hi fa de més bon vèncer les

despeses de fabricació. Els obrers tra-

ballen més hores. Els jornals són

més baixos. Per això veiem com crei-

xen, en diversos indrets de la Pen-

ínsula, nuclis ben respectables d'in-

dústries que competeixen al mercat

amb avantatge, i això tenint en

compte que hi ha algunes cases a

casa nostra que lluitaven amb pèr-

dues.

Què cal fer? Per combatre la crisi,

cal, abans que tot, fabricar el gènere

que el públic demana. Vegeu estadís-

tiques i us meravellareu dels com-

tats de peces importades que equi-

valen a molts milions de pesetes.

En les sedes, el que ens pren l'es-

tranger equival a una bona fortuna.

La nostra maquinària pot produir

una matèria tan perfecta com la

d'ells.

Vegeu, si no, la Ventral de Verdès.

La raó de la seva constitució és la

d'aguantar el peu de les empreses.

Es cosa lloable, però cal també el

perfeccionament modern de la fabri-

cació. Cal pensar que els soterrats de

les peces ocasionarà pèrdues impor-

tants. Només a base de fabricar gènere

importat, obtindrem dos grans

avantatges: evitar les pèrdues del

sobrant del gènere i evitar aixima-

tels la importació.

La solució de la crisi — diu — és

per mi la instal·lació de maquinària

moderna sense pèrdues, cal lluitar per la

indústria amb totes les armes, amb

tot el coratge. Veure bé què és el que

vol el públic; estudiar-ho, crear una

especialització perfecta, dedicar-se a

fabricar allò que ens ve de l'estranger.

Les cases que, en moments di-

fícils, decidiren de seguir aquest ca-

mí, no se n'han penedit pas. Convé

salvar la indústria de casa nostra;

i pensar en els nostres obrers.

No temo el judici d'alguns indus-

trialistes als meus projectes. No em fa

por de dir que crec en l'èxit decisiu

i immediat d'aquesta solució.

Estrenem la mà del senyor To-

mas Lloret, admirable temperament

orientador i constructor.

Parlant amb el senyor

Joan Creus

Acompanyats d'un amic rem en-

trat al despatx de la casa de la

de Francesc Vilà, del carrer de Sant

Joan de Malta, hem estat presentats

al director d'aquesta indústria, el

senyor Joan Creus, un dels germans

que formen aquesta raó social.

Feta la presentació, el senyor

Creus ens acompanya amablement al

seu despatx.

Respon a les nostres preguntes

amb una gran sobrietat. Però quan

la conversa entra decididament en

el terreny de la seva especialització,

llavors l'home sembla un altre.

No es fa pas pregar gens per co-

menciar a contar-nos l'evolució de ca-

sa seva. (Les seves paraules entre-

duen la complença en l'avenç

magnífic de la seva indústria.) Ens

diu que esmerça tot el seu capital,

a hores d'ara, en el millorament

d'aquesta indústria, que exigeix una

total modernització de la maquinà-

ria. I no cal pas sentir les seves pa-

raules. Totes les nostres referències

ens diuen amb quina perfecció hom

treballa en aquesta casa. I això no

és pas d'avui.

Ens explica amb una brevetat elo-

qüent tota l'evolució de la casa, d'en-

ca de la Casa Antiga del Molí de la

Verdada, que és, com si diguéssim,

la casa patral d'aquesta indústria

de tint, blanqueig i aprestos.

Ens parla de la necessitat inajor-

nable d'instalar maquinària nova,

de perfeccionar més i més el treball

i d'entendre les especialitzacions.

Gosariem dir — amb la racana

de ferir més aviat el pudor del se-

nyor Creus — que a través de la vi-

sita tenim la sensació de trobar-nos

en una casa model en la seva in-

dústria.

La Veu de Catalunya

ANTOINE MEILLET

Conferència Club s'honora de veure ocupada la seva càtedra per M. Antoine Meillet, professor al Col·legi de França, director d'Estudis a l'Escola d'Alts Estudis i membre de l'Institut.

Deixeble de Michel Bréal i de Ferdinand de Saussure, avui M. Meillet és la figura central en el grup de lingüistes francesos que aquells dos grans mestres iniciaren: grup actiu, lúcid, admirablement unit en la col·laboració, al qual, tant com el nom d'escola és justament aplicable el de gran família que M. Meillet li donava en una ocasió.

Es típic d'aquesta escola el seu realisme. Seguint de Saussure, ha separat la idea de llengua de la de llenguatge, i estudia aquest només en la seva realitat pràctica dins les societats humanes, és a dir, en la realitat de les diverses llengües. Parteix dels fets lingüístics tal com l'esperència els forneix, i és de llur anàlisi i metòdica comparació que s'eleva cap a idees generals i conclusions. Però molt cautament, amb clara consciència dels perills que suposa de bastir sistemes de lingüística general si es vol procedir sobre la immensa complexitat dels fets: caldrà poder-los abraçar tots alhora; caldrà, almenys, que l'estudi de tots els grups de llengües hagués ja estat dut prou lluny. És aquest esperit d'ironia, tan científic, que presideix el llibre *Linguistique historique et linguistique générale* de M. A. Meillet, recull d'assaigs—alguns d'ells ja clàssic, com el que versa sobre «El parentiu de les llengües»—que formen un harmoniós cos de doctrina.

El treball, doncs, de l'escola francesa de lingüística ha estat prèviament, i ho és encara en part, de preparació, de mesa o punt del material. Honora, en aquest sentit, la ciència francesa, la gran obra *Les Langues du Monde*, en la qual un estol de lingüistes, sota la direcció de M. Meillet, ha establert com un balanç de l'estat actual de les recerques sobre tots els grups de llengües.

A aquest ordre pertany també l'obra de M. Meillet, *Les langues et l'Europe Nouvelle*, exposició científica de la situació lingüística d'Europa després de la guerra.

Es la connexió dels fenòmens lingüístics actuals, la visió lliure i neta de com es transformen les llengües avui, sota els nostres ulls, que ha fet de M. Meillet un dels historiadors de les llengües clàssiques més vivents i actuals que hi hagi hagut.

El tractat de *Gramàtica comparada del grec i del llatí*, escrit en col·laboració amb el seu il·lustre deixeble M. J. Vendoyes, és a les mans de tots els estudiosos.

Però l'obra mestra en el gènere és *L'Après d'une histoire de la langue grecque*. Per llor-la, caldrà començar enumerant totes les virtuts d'exposició ordenada, rigorosa i plaent tant com neixent, que van, sense més, dins els termes de «claredat francesa». Hi veiem, talment, la llengua grega, movent-se al llarg d'una ininterrompuda línia d'unitat: des d'una llengua comuna anterior a la història, ramificant-se en dialectes condicionadors de l'estil de determinats gèneres literaris, tornant a un tipus comú en la *Koinè*, per dissoldre's i recompondre's encara a través de les situacions històriques i condicions socials diverses.

Ara en aquests darrers mesos, M. Meillet ha donat a aquesta seva obra de predilecció el digne parió amb un *Esquisse d'une histoire de la langue latine*. L'examen de la llengua llatina, encara nostra, l'ha dut, en la caracterització del romà, al contacte amb el pensament d'escriptors tant d'avui com Paul Valéry. No pot sorprendre això a tothom que conegui de M. A. Meillet no solament les obres, sinó també l'esperit viu i la intel·ligència alerta a totes les direccions i a totes les inquietuds de l'època en què vivim i de la cultura europea que, tant com defensem, també canviem fecundament.

LA CASA DEL VALLÈS

Conferència del professor Pau Vila a l'Ateneu Barcelonès

«Apunts per a un assaig de geografia del Vallès»

Ahí, a les deu del vespre, tingut lloc el primer acte organitzat per la Casa del Vallès de recent constitució.

L'acte se celebrà a l'Ateneu Barcelonès, on el professor Pau Vila, davant un nombrosíssim auditori, parlà del tema: «Apunts per a un assaig de geografia del Vallès».

A la presidència, junt amb el conferenciant, hi varen seure els senyors Maspons i Camarassa, Planas i Doria, Francese, Planadell, Eduard Regassol i Pau Giera i Cruz.

El senyor Maspons i Camarassa, benivolent company nostre i membre de la Junta de la Casa del Vallès, fa la presentació del conferenciant i remarca que aquest és el primer acte que organitza l'entitat. Afegeix que la direcció de la Casa del Vallès serà un acòrdament de fills de la comarca, no sols dels que hi són nats, sinó dels que en són fills adoptius.

Què farà la Casa del Vallès? — pregunta. Coordinar les activitats de tota mena dels elements vallesans, lligar amistosament perquè siguin fructífers, despertar sentiments de veïnatge, exaltar l'amor patri local.

La Casa del Vallès vol promoure manifestacions d'art de tota mena, d'artistes d'ací i d'allà, establir una corrent de cultura per mitjà de conferències, i ja és en projecte una exposició ambulant de la qual hom espera magnífics resultats.

A continuació cita uns paraules que Pau Vila digué a l'entrevista publicada a LA VEU DE CATALUNYA.

Seguidament el senyor Maspons i Camarassa estudia la persona i l'obra del geògraf Pau Vila i en fa un breu resum.

Després, el conferenciant, l'orador amb paraules brillants, per la comarca de la seva adscripció que a Vallès i al Vallès i al Vallès modern de la realitat llatina tan sols paraules que el bosc no s'hi donen, una mica inusual, afegeix, però cal deixar el racionalisme, per escoltar la paraula amb fervor la paraula de Pau Vila.

El senyor Maspons fa molt simpàtic. Pren la paraula el professor Pau Vila i, en primer lloc, dona la gràcia per les paraules que li han estat dirigides.

Dia, després, que totes les paraules seves semblaran pobres davant la realitat que és la seva obra. No volia donar aquesta conferència, però un moviment afectuós el

LA VEU DE LA RAMBLA

Hi ha delictes?

Ha estat celebrat, a Anglaterra, el judici contra la senyora Valéria Arkel Smith, qui, entre altres estratagemes, va cometre la de fer-se passar pel coronel Barker. Com que tothom deu recordar el cas, no cal repetir les explicacions.

Ara la senyora Smith ha comparegut davant el tribunal, i les sessions de la vista han estat poderosament llatents. La sala sempre ha estat plena a vessar. Entre l'auditori les dames tenien una majoria absoluta.

Segons el report, en comparèixer la senyora Valéria A. Smith, el públic exclamà: «Què? Això és una dona?»

Ella, l'acusada, no s'immobilitzà ni per aquestes paraules, ni per la presència dels senyors jutges. Anava provant d'un bloc, d'un llapis, prenint notes i consultant el seu defensor. Tot això amb una serenitat imperforable.

Llegit l'acta, hom va veure que la senyora Smith era acusada de dos delictes: l'un de perjurat, de fer-se passar pel coronel Barker, l'altre d'ús de fals documentació, en contra del matrimoni amb la senyora Emma Hayward.

A hores d'ara, que jo escric, la sentència del tribunal encara no és coneguda. Serà condemnada la senyora Smith? Pel segon delicta, no hi ha dubte, la sentència serà condemnatòria. Ara, respecte al primer, els pares estan dividits. Els més rígids opinen que una dona que ha tingut la gosadia de fer-se passar per «coronel», mereix un càstig sever. D'altres, però, afirmen que si la senyora Smith va cometre tots els delictes inherents al seu càrrec, és digna d'una sentència absolutòria.

Així les coses, els polemistes fan derivar la qüestió cap a un pla més general. «Hi ha delictes en què una dona es faci passar per home, i no cometa altra falta que la de canviar de vestuari?» — pregunten.

Ignoro, naturalment, quin final tindrà la interessant polèmica. No em sorprèn, però, que resultés sin vendoredors els que defensen la senyora Smith. Actualment, les dones —no totes, ni la majoria, és clar— senten el delicta de «transformisme». Quantes i quantes envengen la llibertat de l'home per això admiran l'ardidesa de Valéria.

Però les coses que creuen que en canviar de sexe adquiriria un major domini, s'equivocarien. És a dir, fan més que equivocar-se: pretén, en efecte, inconscientment, destruir la secular potència de la feminitat, aquesta potència que té per base incommovible una rialleta i un parell de llàgrimes.

ROGER

la comarca i diu que fins ara porta anomenada tant a les onades de les rieres dels pobladors, anterior a la història. La densitat de població en aquell temps s'explica per la mena de trinxera natural que fornia al Vallès, situat entre dues serralades.

Es refereix als rastres d'estacions de Sardanyola i Sabadell i de les restes llegendàries a Fat i Puigcastell.

Explica que si les troballes no han estat fetes al Vallès oriental és, possiblement, degut a estar cobert encara pels gelats.

Passa a referir-se a la comarca del Vallès a l'època romana i anomena diverses poblacions l'existència de les quals en aquells temps és indubtable.

Fa una magnífica descripció dels camins que existien en aquella època i, en aquest capítol, el conferenciant hi afegeix les rieres.

Es refereix al començ de l'Edat Mitjana i diu que aquests temps queden en la foscor. Diu que, després d'haver resultat les hores romanes fins més enllà del Llobregat, el Vallès es tornà a poblar.

El professor Pau Vila continua seguint les petjades de la història relacionada amb la vida de la comarca del Vallès.

Fa referència al bé de Déu d'esglésies romàniques que existien al Vallès, i això ens indica que en aquella època la comarca ja era poblada com avui.

El conferenciant passa a parlar de la industrialització del Vallès i diu que a l'Edat Mitjana la indústria llanera ja tenia una gran importància. En els segles XIII i XIV era escampada per a totes les poblacions. Després, com ja sabem, s'ha localitzat a Terrassa i Sabadell.

Remarca la importància que tingueren Granollers, cosa que queda demostrada per l'abundància als seus mercats. Tant és així, que el Consell de la vila de Sabadell es veié obligat a ordenar als sabadellencs que venguessin en el mercat propi.

Fa història de la importància de la indústria llanera de Sabadell, la qual devaluà amb el temps, i fa el mateix respecte a Terrassa. És el segle XVIII, Terrassa era la població més avançada en el teixit de llana.

Fa una exposició completa de la situació de les dues poblacions vallesanes, en el segle XVIII i remarca l'excepcional situació de Sabadell.

Diu encara que Terrassa en temps antics estava ben mal situada, que Pere el Cerimoniós obligà a tots els que anaven de Manresa a Barcelona i al revés, a passar per Terrassa i al monarca facilitava els transportes per obligar els que es resistissin. Però les dificultats de Terrassa foren les causes de llur progrés.

El conferenciant explica també com Terrassa, mancada d'aigua, sap proporcionar-se la força hidràulica.

Diu que malgrat el seu aspecte industrial, els fills de Sabadell i Terrassa estimen el camp, i això ho demostra l'amor que senten els sabadellencs i els terrassencs per les cases que tenen excida i si és possible, una mica d'hort.

Parla també de la indústria auxiliar de la indústria tèxtil i que tot plegat és tament una rambla a la indústria de Barcelona.

Torna a referir-se al Vallès oriental i remarca que ha conservat el seu caràcter agrícola. Amb tot, ha florit una nova potència: la ramaderia i, d'una manera especial, la ramaderia de la cria de porcs.

Parla de la indústria ramadera i remarca que ha conservat el seu caràcter agrícola. Amb tot, ha florit una nova potència: la ramaderia i, d'una manera especial, la ramaderia de la cria de porcs.

Parla de la indústria ramadera i remarca que ha conservat el seu caràcter agrícola. Amb tot, ha florit una nova potència: la ramaderia i, d'una manera especial, la ramaderia de la cria de porcs.

Parla de la indústria ramadera i remarca que ha conservat el seu caràcter agrícola. Amb tot, ha florit una nova potència: la ramaderia i, d'una manera especial, la ramaderia de la cria de porcs.

Les Galeres de Caligula

L'informe oficial de l'estat de les embarcacions. — Els estudis de Malfatti. — Els tres mitjans de treure les naus. — L'eixugament, únic possible.

La prohibició de seguir avui les exploracions al llac de Nemi, arriba ben a temps. De trigar un xic, Borgia no ho oblidaria que era antiquari, amb l'ajuda dels escavadors hauria fet pujar, d'una manera o d'una altra, tota la part de les naus que no estigués ja coberta de llot.

El ministre d'Instrucció, Manuel Gili, era un vell jurista, i tirà pel camí del mig, abocat tot el pes de la intervenció de l'Estat en l'afar. Demanà a l'almirall Morin, que estava al front del ministeri de Marina i designat un oficial d'enginyers de l'Esquadra perquè fes una inspecció tècnica i completa de l'estat de les naus.

La designació recadrà en Vittorio Malfatti, que prestava servei al ministeri, el qual devia dictaminar sobre tres punts: determinar la veritable naturalesa de les construccions descobertes, l'ur estat de conservació i la possibilitat de recuperar-les.

Vittorio Malfatti anà a Nemi el mateix any de 1896 amb un tècnic, un escavador i alguns operaris, així com el material necessari, procedents de les Dracenes de la Marina de Nàpols, treballa el domini i ja al gener de 1896 presentà son informe, precisant que es tractava de dues antigues construccions suranits (gallegants), en discret estat de conservació, quant a les parts subsistents, amb possibilitat d'esser recuperades.

En conseqüència, a l'informe, el ministre encarregà poc després, estudiar el millor mitjà per a pujar a terra seca les naus. Torna a Nemi amb el mateix personal i material, pel juny del mateix any de 1896 i completa els estudis fets, sobre les naus, els fons del llac i els terrenys de les vores. Fins aleshores, el fons del llac en diversos llocs, mesurà la superfície de l'aigua i en calculà el volum.

Per l'octubre del mateix any presentava l'informe amb dibuixos i plànols. En síntesi, venia a dir que el millor mitjà per assolir el descobriment de les naus era abaixar el nivell del llac uns 250 metres per mitjà d'una galeria, a fi de poder practicar les excavacions i les recerques necessàries per a posar les naus a l'eixut.

Els estudis de Malfatti donaren els següents detalls relatius al llac de Nemi i les galeres o pontons enfonsats.

El llac té la forma oval de dos quilòmetres de llargada per un d'amplada, i ocupa el fons d'un cràter antic. La superfície és de 1.700.000 m², el volum d'aigua és de 35.400 m³. El nivell de les naus és de 335 metres de profunditat de 335 metres. L'aigua és a uns 330 metres sobre el nivell del mar i el cim del cràter la domina d'uns 300 metres tot el voltant. El llac té les ribes pendents a ponent i a mitja, menys pronunciades a llevant i apegudes al septentri.

Manté el nivell actual un sobeixidor per la galeria feta pels romans, de prop de 1.800 metres de llargada, amb traçat, pendent i seccions irregulars, la qual desemboca a la vall d'Arcolet, on temps enrera hi havia un llac d'origen volcànic com els de Nemi i Albano.

Les parets del cràter que conté el llac són de lava leucítica amb angies, les escampades per la massa; el fons és recobert per detritus de les vores, matèries d'al·luvi i tarquet de matèries orgàniques descompostes. Aquest tarquet, lleugeríssim, ha dificultat els estudis, perquè minava la facilitat de moviments de l'escavador i, una vegada remogut, enterbolia la transparència de l'aigua, i, en conseqüència, la visibilitat.

La galeria anomenada especialment de Caligula, per haver subministrat gairebé tots els objectes artístics pujats per Borgia, fou cap al nord del llac, a pocs metres de la vora ponentina. Té exactament 64 metres de llarg per 30 d'amplada. Hom no pogué determinar el puntal per estar bona cosa enterbolida, però Malfatti diu que no creu passi de tres metres.

Com que el llac té la vora pendent, i la nau dirigeix sa proa cap al mig sa posició és inclinada, i la proa té —tenia, naturalment l'any 1895 en què Malfatti feu son informe, perquè avui, abaixat el llac la proa, ja es comença a veure, — 5

metres d'alçada al damunt i la proa, 12.

Del tarquet, no més surten la punta dels escals, una part del pont, el peu de roda i part del cap de popa.

Les parts voladives de l'embarcació gairebé no existeixen, per haver estat destruïdes en les diverses provatures per a fer-la surar. D'aquesta nau pujaren les bronzes i els objectes més interessants, aquests últims amuntegats al peu del mur d'estribor, cap a la proa. — la part més enfonsada — segurament per haver resistit gairebé del pont, en el naufragi.

La segona galeria mesura 71 metres de llargada per 2430 d'amplada. Tampoc fou determinat el puntal; però creueren que era de tres a quatre metres. Igual que l'altra, té la proa en direcció a la riba, però més perpendicularment i a una distància de 50 metres. Al damunt hi ha 15 metres d'alçada a la proa, la qual sobresurt del llot dos metres i mig.

Aquesta nau és poc adornada i Borgia puja poques coses, com delent a l'Arcolet VII agorant el dia 28. També, igual que l'altra, té els fons esquarterats pel ganxo de l'escavador.

Posats els estudis en aquest lloc, Malfatti devia respondre a la pregunta de quins eren els mitjans més indicats per al salvament de les naus.

Assenyalà tres procediments: pujar-les directament, enfonsar-les amplissim o cercar-les i eixugar naturalment el llac.

L'eixugament directe sembla el mitjà més senzill, avui que les grues modernes pugen naus grosses. Però aquestes naus d'avui són de ferro i tenen lloc a propòsit on agafar els ganxos i les naus de Nemi molt llargues, molt amples i poc fondes, són de fusta, ja ben poc resistents per l'acció de l'aigua durant 19 segles i a més estan plenes de fang. No cal dir que s'esclorarien per qualsevol lloc que s'aferrissin les cordes de les grues.

Tampoc seria possible fer pujar un ral desota per evitar-se d'actuar directament damunt les galeres. A part de què l'empresa seria difícil, costosa i de resultats insegurs, quant a la integritat de l'embarcació, hom perdria els troços dispersos entorn que faran possible la reconstrucció, principal objectiu de l'empresa, ja que permetria conèixer l'estructura de les naus romanes, avui molt poc coneguda.

Tempe és factible enfonsar entorn de les naus unes cercadures que permetessin un eixugament del lloc entorn de les naus. A part de què costarien moltíssim — només cal recordar les dimensions de l'espai que haurien de tancar, una creua semblant a l'assemblat de l'espai al port de l'Havana — també es faria malbé les coses disperses i seria molt difícil la recomposició de les naus per a treure-les del llac.

No queda altre remei que rebeltar el nivell del llac fins a sota de les naus, això és 250 metres; i així procedir al salvament; començar per treure el fang, netejar-les bé, endurir la fusta, recompondre l'estructura a base dels troços escampats pels contorns, i deixar veure alguna nau perquè les galeres surin i així rememorar el cap al Nord del llac, on, com deia, les vores són planeres.

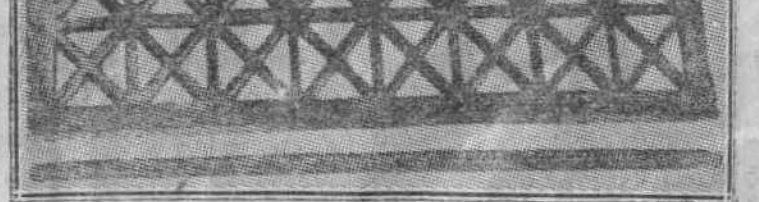
Per allò és factible pujar-les fins al lloc on podria ésser construït el Museu Històric Naval d'Itàlia, el qual a base de les naus de Nemi i els altres objectes dispersos pels M. seus de la Península, reuniria els elements necessaris per a ésser el millor del món en la seva classe.

Ultra tot això, l'eixugament del llac, encara que no sigui més que els 250 metres propalsats per Malfatti, deixaria al descobert uns 800.000 metres quadrats de riba on els arqueòlegs podrien cercar restes de construccions romanes. Ja és segur que per allò hi hauria, a part del Temple de Diana, moltes vil·les i masos dels quals sembla impossible que no hi hagi rastres coberts per les al·ludies.

Subsistentment, ara es realitza el projecte de Malfatti, eixugant el llac, per a deixar a l'eixut les dues galeres.

(Seguirà).

MIGUEL CAPDEVILA

Reixa arrencada a la nau pels escavadors l'any 1895

La terrible ocupació d

No sé d'on ha sortit la maligna idea de fer motiu de la pròxima posició, les dones barcelonines a portar capell, altra part, tampoc sabem els que són amants amb tot el dret i raó — raonies de mala llei, a desmentit aquesta.

I bé, no pot imitar-se ningú les ansioses que han estat fetes relacions amb aqueixa suposada qualifiquem de dracònic.

—Digueu, vostè periodista, ¿què hi ha de del capell obligatori? ¿dono com a cosa impossible me'n retreuen una pila? ¿res que, si bé és veritat a europeïtzar-nos, el sanció de llur implantació, anys, ens haurien fet ajuntar de riure. Cal com teix un estat neguitós dels barcelonins, ja sigui defecte d'engrescament al pròxim certamen internacional, això del capell és trágica fet mixar esperances; duit tortures. Hi ha doncs abans de posar-se en c

ria decapitar, n'hi han que es refien del govern, calde per trobar una dacció de disculpa a llur ment. Una gran mamporrà preses d'inquietud...

El desitgen, però tsmen abel-lo portar airoamen afavoreixi. Les més suàvies consulten el desit a cara o creu; qui—less romàntiques—prenen u ten les fulles preguntant d'escarà, no m'escarui decideix. Després, encara segre fantasma de l'econ tan negre com aquest, dno gust, espoardeix velle hauria vella que amb uns de cabàs i una fulla de el seu fet. (Qualsevulla i per tal de no ésser pen n'hi hauria algunes qstades per la dispos

tiva—elles que no haviessat mai en dur capell—pila de maldecaps per esdró i per encasquetar-se'l blar que n'han dut sempre, sobretot, per pagar-lo.

Prescindint del rebonit que s'armaria, cal convdonar als estrangers una istra de gran delicadesa, proporcionar-los la il·lusió que no s'han mogut de res millor que fer posar ell, de gairó o per força a to barcelonines.

Quants de forasters anien a creure en el do de i retrobarien pels nostres cers imatges ja vistes i tip car per als capells, menestri proletaris de la vella Eur igualtat i fraternitat no és una utopia.

PRUDENCI B

A honor d Mestre i

Tortosa, la insa en general i diferents personats s'associen a l'acte

Es celebrà l'homenatge a Mestre i Noé, cronista de Tortosa, president de l'Associació de la Ins de aquella ciutat, patri del país, les demostracions patials d'última

Resultà un acte agraït, tal com mereix el nostre volgut amic.

LA VEU DE CATALUNYA s'associa cordialment als obsequis al que fou honorat.

En aquests temps en què els hnatges a persones insignificants prodiguen tant, cal registrar fets en aquest que s'endrec a una fira realment de valia i digna de l'gratament dels seus compatriotes.

Els diaris tortosins s'adhereixen a la dedicatòria.

Entre ells sobresurt «Heraldo de Tortosa». Ultra articles de redacció que tracten de Mestre i Noé, publica treballs del senyor Joan Morera d'Ulldecona i de Manuel de Penabaz, que evocuen aspectes de la vida de l'homenajat. El primer està escrit en llengua parlat.

Fou editada també una publicació titulada «Prensa Tortosina», per la qual organ circumstancial de la premsa, del qual no apareixerà altre número que aquest, primer i únic, aditai únicament i exclusivament a honor de Mestre i Noé.

A l'Hotel Siboni es celebrà el banquet organitzat per l'Associació de Prensa de Tortosa en homenatge al seu president, el mestre dels periodistes Francesc Mestre i Noé.

De bell començament es pensà que l'acte consistís senzillament en un banquet íntim, al qual es reunissin en fraternal companyonia únicament els periodistes amb llur president, però, davant les incessants i repetides demandes de significades persones que volien prendre part a l'acte, es va anar donant cabuda a la sala als admiradors del senyor Mestre, en quantitat igual a les persones que cabien a la sala del menjador de l'Hotel. Amb això resta dit que allí hi eren tots els que hi cabien, i que, de comptar un local més espaiós, per molt que ho hagués estat, també hauria resultat incapaç per a contenir el gran nombre d'amics de l'homenajat que volent assistir al banquet no els fou possible d'adquirir el tiquet per les raons abans apuntades.

Amé el senyor Mestre president de l'Associació, senyor Pau, i els elements de la Junta directiva de l'Associació i membres de la comissió organitzadora de l'homenatge senyor Bayarri, Monllau, Viladrich, Andreu, Berenguer, Beguer, Tallada i Trinitat.

El vice-president de l'Associació, senyor Robert Andreu, donà compte del procés de l'homenatge des de l'acord fins al moment de la realització, i en nom dels periodistes feu l'homenatge al senyor

l'Associació de els assistents al banquet havans.

Fou, en resum, acte digne de l'excel·lència Tortosina.

Dijous: LA VEU DE CATALUNYA

JOAN S

AVIA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

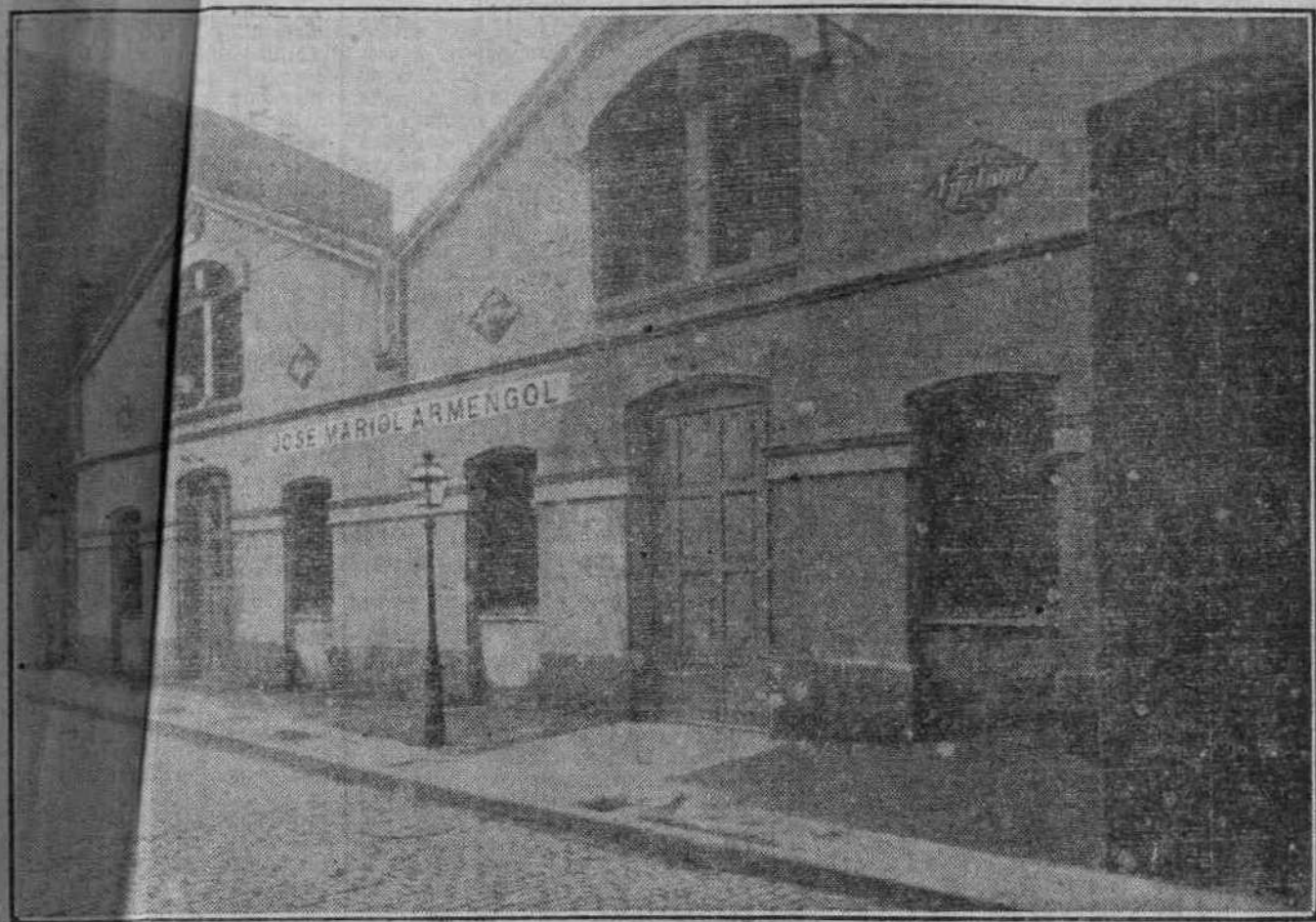
LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

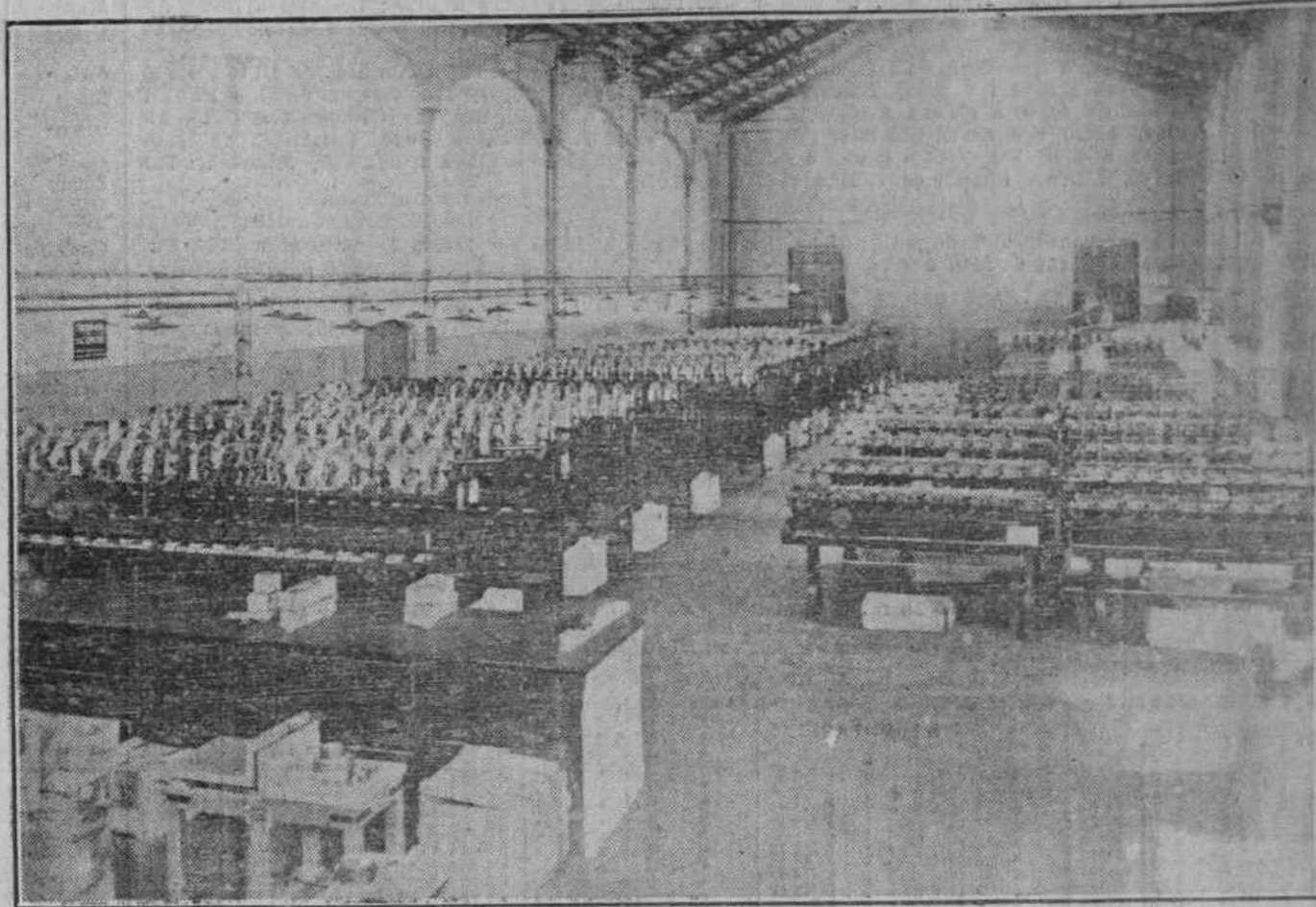
LA VEU DE CATALUNYA

LA VEU DE CATALUNYA

La indústria de la seda a Sant Martí

VISTA DE LA FAÇANA

SALA DE DEVANATGE

Hi ha un senyal molt eloqüent que denota la importància d'una ciutat: és l'atracció de les grans indústries estrangeres. No hi ha cap poble al món que pugui bastar-se ell sol; tots els pobles, totes les nacions de la terra necessiten, per puixants i avançats que siguin, l'aportació estrangera. Ara, això sí, l'aportació estrangera escull per al seu desplegament els grans centres, els nuclis de més categoria.

Així, doncs, com és coneguda la importància de la nostra ciutat, no és estrany que a Barcelona hi hagi concurrència dels més poderosos elements estrangers. I, certament, entre aquests mereix menció especial la casa alemanya I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, la famosa Agfa, vulgarment anomenada trust dels colorants que compta amb diferents grups de fàbriques. És una organització formidable, amb representacions a les ciutats principals del món. Aquí, la representació exclusiva d'un d'aquests grups de fàbriques, la té la casa de sedes de JOSEP MARIOL ARMENGOL.

No cal ponderar el paper que juga

la casa Mariol en la nostra indústria. El mercat espanyol necessita la seda ja preparada, per als diversos gèneres a què s'ha d'utilitzar; era doncs necessari comptar amb una indústria complementària de preparació per a les indústries tèxtils. La casa Mariol és qui ha muntat aquest servei, ella és qui ha establert aquí la indústria d'una manera exemplar, amb els sistemes més avançats, que poden considerar-se al nivell dels millors establiments de l'estranger.

La casa Mariol manté, dignament, la bandera de la tradició barcelonina dels millors temps, és a dir, fer les coses al mode més perfecte possible no regatejant-hi esforç, entusiasme ni intel·ligència.

La casa Mariol tenyeix, aprasta, torça, encarreta i encanilla la seda artificial que ve d'Alemanya en matèries; i la duu al mercat, la ven ja apta per a urdir, per a teixir, per a la fabricació de mitges, gèneres de punt en general, etc. Això facilita en gran manera el treball dels fabricants, el qual treball és, com se sap, molt delicat. Així, la indústria llanera i cotonera, que no estava utilitzada per a treballar en seda artifi-

MARCA DE FAMA MUNDIAL

cial, gràcies a l'auxili d'aquesta indústria de preparació recentment creada i instal·lada aquí per la Casa Mariol, de tal manera ha pogut independitzar-se que ja es pot dir que

avui no ve un quilo de seda preparada de l'estranger.

El que ve en gran quantitat de l'estranger és fil de crespó. Però la ma-

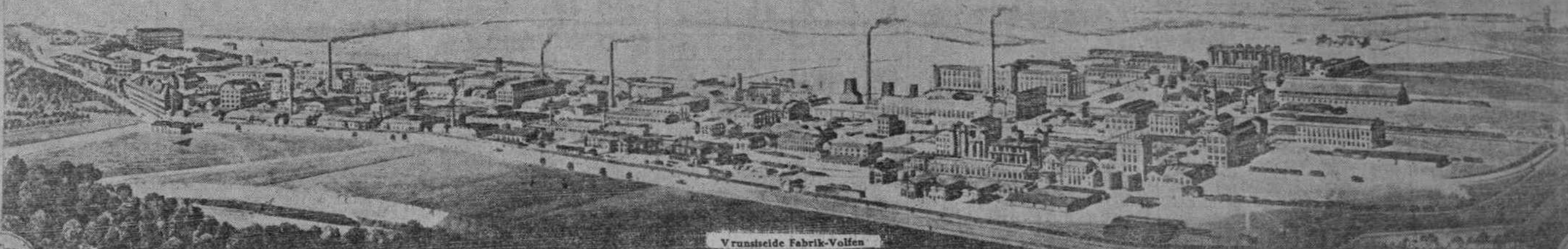
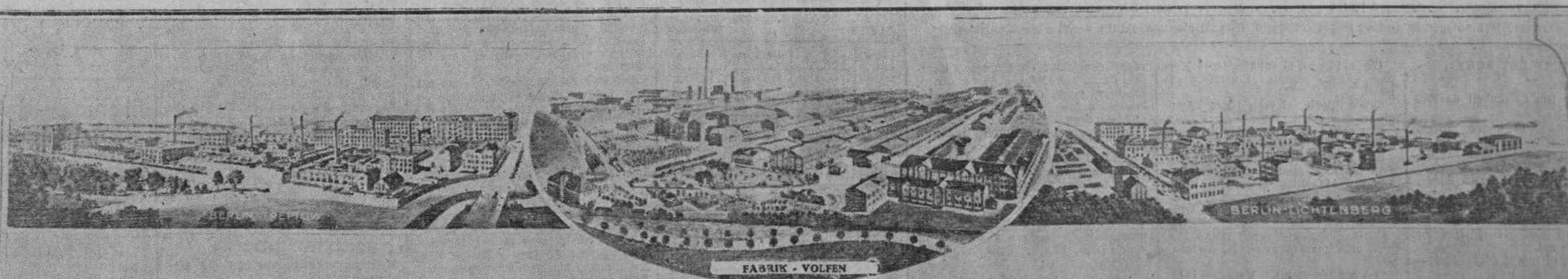
teixa casa Mariol installa dintre de les seves fàbriques una secció moderníssima per a la fabricació de filats a sobretorsió, que és el que vulgarment se'n diu fil de crespó. Aquesta instal·lació de la casa Mariol és la primera a Espanya, i gràcies a ella el mercat espanyol podrà també independitzar-se; de moment ja ho podrà fer en gran escala, i en canvi vers l'emancipació total.

Aqueixa indústria especialitzada té el bressol a França i a Itàlia, països seders per excel·lència, de tradició sedera antigüíssima. I és remarcable que en altres països tan avançats, com ho són, per exemple, Anglaterra i Alemanya, les provatures fetes fins ara per a la fabricació del fil de crespó no bagin donar resultat satisfactori; en canvi, a casa nostra aquesta mateixa indústria promet donar un gran èxit, gràcies a la iniciativa i al saber fer de la Casa Mariol. És, justament, la mateixa Casa Mariol que té concedida «patent d'introducció» a Espanya d'aquesta manufactura, la qual pensa descabellar cada dia en més gran proporció.

Ara, també cal dir una cosa, i

és que en l'obtenció d'aquests resultats, en els productes de la Casa Mariol, influeixen per la base les excel·lents qualitats del gènere que facilita l'esmentada casa alemanya, amb les seves especialitats de seda «Agfa», «Agfa-fina» i «Agfa-travis». Basteu tenir en compte que l'«Agfa-travis», per exemple, és reconegut per tothom — la seda de filaments més fins del món.

Per a fer-se del tot càrrer de la bondat insuperable d'aquests productes, servirà, més que totes les explicacions que en poguéssim donar, la vista i l'examen dels mateixos productes, que hom podrà fer, directament, als «stands» de la pròxima Exposició. Allí es podran veure filats, teixits, gèneres de punt i altres articles, tant en el Palau del Vestit, «stand» número 14-C, com en el Palau de les Indústries Químiques, «stand» número 1, en el qual la casa Agfa exposarà tot el producte de les seves extenses manifestacions industrials: productes químics, farmàcia, fotografia, seda artificial, etc.

J. G. FARBENINDUSTRIE AKTIENGESELLSCHAFT. Berlin, S. O. 36. — (Vista d'algunes fàbriques de l'Agfa a Alemanya)

Marítima i Comercial

BORSA DE BARCELONA

30 D'ABRIL DE 1929

VALORS A TERME:

Sessió del matí, al Casino Mercantil, a fi de maig: S'opera de Nord de 128'05 a 127'80 i a 127'85, Alacants a 117'90 i a 117'80, Transversal de 51'00 a 51'65 i a 51'50, Filipines a 40'00, Colonial a 128'50, Alacants a 127'25, Gas de 175'00 a 175'35 i a 174'00, C.H.A.D.E. a 731'00 i a 732'00, Sucretes a 65'75, Felgueras a 89'50 i a 89'15, i Explosius a 275'00.

Sessió de tarda, a fi de maig: Es fa de Nord de 127'60 a 127'10 i a 127'30, Alacants de 117'40 a 117'10 i a 117'25, Andalusos a 82'70 i a 82'85, Transversal de 51'75 a 51'25 i a 51'75, Tramvies de 106'00 a 105'75 i a 106'50, Filipines de 40'00 a 40'00 i a 40'10, Colonial de 128'25 a 127'85, Banc de Catalunya a 119'35, Alacants de 128'00 a 127'50 i a 127'75, Gas de 171'75 a 172'25 i a 171'75, Illesures a 120'50, C.H.A.D.E. de 727'00 a 725'00, Sucretes a 65'00, Felgueras a 89'00 i a 88'75, Explosius de 275'00 a 275'00 i a 276'00, Mines del Rif de 134'50 a 134'00, i Dente Interior de 74'90 a 74'85 i a 74'92.

Darrera sessió de la tarda

Al Casino Mercantil, a fi de maig: S'ha fet de Nord a 127'15 i a 127'80, Transversal a 52'00, Funcional-Aeri de Montserrat de 25'00 a 25'50, Filipines a 40'10, C.H.A.D.E. a 725'00, i Sucretes a 66'00.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 37'35; suïssos, 134'45; belgues, 97'00; lliures, 33'86; llires, 36'65; dòlars, 6'975; pesos argentins, 2'92; mars or, 1'6575.

IMPRESSIO

En el sector de contractació a terme es manifesta una gran fluitxet que abarca la majoria dels valors tractats, a excepció de Transversals i Tramvies que es mantenen fermes.

La Borsa de comptat acaba avui molta pesada i baixen gairebé tots els valors que es contracten. Les monedes estrangeres es cotitzen menys fermes que ahir, encara que la diferència del retrocés és insignificant.

Errades del dia anterior

Ahir, per error de caixes es consignava a la sessió del matí, canvi de C.H.A.D.E. a 728'00 i havia d'ésser 725'00, únic tipus tractat. A la darrera sessió de la tarda l'últim tipus anotat que deia Filipines a 89'50, corresponia a Felgueras, que en realitat era aquest el valor operat a l'esmentat canvi.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

VALORS AL COMPTAT:

DEUTES DE L'ESTAT	AJUNTAMENTS I DIPUTACIONS	ALACANT	INDUSTRIES VARIES
Interior	Radalo 5% 1920	Alacant 1.ª hipoteca	Energia Eléctrica 5% 1920
Exterior	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 2.ª hipoteca	Eléctrica Cinca 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 3.ª hipoteca	Aligues Barcelona 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 4.ª hipoteca	General Regadus 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 5.ª hipoteca	Malagana Eléctrica 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 6.ª hipoteca	Profr. Força Molt 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 7.ª hipoteca	R. C. C. Regadus Elre 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 8.ª hipoteca	Regadus Llevant 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 9.ª hipoteca	Sevillana Eléctrica 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 10.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 11.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 12.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 13.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 14.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 15.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 16.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 17.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 18.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 19.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 20.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 21.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 22.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 23.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 24.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 25.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 26.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 27.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 28.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 29.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 30.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 31.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 32.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 33.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 34.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 35.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 36.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 37.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 38.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 39.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 40.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 41.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 42.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 43.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 44.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 45.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 46.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 47.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 48.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 49.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 50.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 51.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 52.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 53.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 54.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 55.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 56.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 57.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 58.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 59.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 60.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 61.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 62.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 63.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 64.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 65.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 66.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 67.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 68.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 69.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 70.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 71.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 72.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 73.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 74.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 75.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 76.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 77.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 78.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 79.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 80.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 81.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 82.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 83.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 84.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 85.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 86.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 87.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 88.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 89.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 90.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 91.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 92.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 93.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 94.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 95.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 96.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 97.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Municipi de Madrid 5% 1920	Alacant 98.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Extremadura 5% 1920	Alacant 99.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Amort. 5%	Bona Retorn 5% 1920	Alacant 100.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920

Canvi operats en valors no admesos a la Cotització Oficial.

ENTRADAS	VALORS A TERME	VALORS AL COMPTAT
De Birmingham, el vapor noruec «Ibis», amb carbó mineral.	Alacant 1.ª hipoteca	Energia Eléctrica 5% 1920
De Ciutatella, el pailebot «Apollonia», amb efectes diversos.	Alacant 2.ª hipoteca	Eléctrica Cinca 5% 1920
D'Almeria, el vapor «Canalejas», amb carbó mineral.	Alacant 3.ª hipoteca	Aligues Barcelona 5% 1920
De Santa Pola, el pailebot «Villa de Calatayud», amb carbó mineral.	Alacant 4.ª hipoteca	General Regadus 5% 1920
De Cádiz, el pailebot «Puerto de Alcañices», amb carbó mineral.	Alacant 5.ª hipoteca	Malagana Eléctrica 5% 1920
De València, el llagut «Amparo Roa», en llau.	Alacant 6.ª hipoteca	Profr. Força Molt 5% 1920
De Bilbao i escales, el vapor «Cabo San Vicente», amb tres passatgers i carbó mineral.	Alacant 7.ª hipoteca	R. C. C. Regadus Elre 5% 1920
De Palma, el vapor corren «Mallorca», amb 93 passatgers i carbó mineral.	Alacant 8.ª hipoteca	Regadus Llevant 5% 1920
De Castelló, el llagut «Joven Schastin», amb carbó mineral.	Alacant 9.ª hipoteca	Sevillana Eléctrica 5% 1920
De Londres i escales, el vapor anglès «Pinto», amb carbó mineral.	Alacant 10.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Palamós, el vapor «Laudford», amb carbó mineral.	Alacant 11.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Palma, el vapor «Maria Mercedes», amb passatges i carbó mineral.	Alacant 12.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Middlesbrough, el vapor anglès «Petrel», amb carbó mineral.	Alacant 13.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Motril, el vapor «Genoviva», amb tomàtacs.	Alacant 14.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Palamós, el vapor «Jaime B.», en llau.	Alacant 15.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Marsella, el vapor francès «Alpina», amb carbó mineral.	Alacant 16.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Tarragona, Hamburg i escales, el vapor alemany «Bárbara», amb carbó mineral i de transit.	Alacant 17.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Bilbao i escales, el vapor «Cabo Roques», amb carbó mineral i de transit.	Alacant 18.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Palma, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.	Alacant 19.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Eivissa, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.	Alacant 20.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920

El valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constata l'últim canvi a guisa del llegidor.

MOVIMENT DEL PORT

ENTRADAS	VALORS A TERME	VALORS AL COMPTAT
De Birmingham, el vapor noruec «Ibis», amb carbó mineral.	Alacant 1.ª hipoteca	Energia Eléctrica 5% 1920
De Ciutatella, el pailebot «Apollonia», amb efectes diversos.	Alacant 2.ª hipoteca	Eléctrica Cinca 5% 1920
D'Almeria, el vapor «Canalejas», amb carbó mineral.	Alacant 3.ª hipoteca	Aligues Barcelona 5% 1920
De Santa Pola, el pailebot «Villa de Calatayud», amb carbó mineral.	Alacant 4.ª hipoteca	General Regadus 5% 1920
De Cádiz, el pailebot «Puerto de Alcañices», amb carbó mineral.	Alacant 5.ª hipoteca	Malagana Eléctrica 5% 1920
De València, el llagut «Amparo Roa», en llau.	Alacant 6.ª hipoteca	Profr. Força Molt 5% 1920
De Bilbao i escales, el vapor «Cabo San Vicente», amb tres passatgers i carbó mineral.	Alacant 7.ª hipoteca	R. C. C. Regadus Elre 5% 1920
De Palma, el vapor corren «Mallorca», amb 93 passatgers i carbó mineral.	Alacant 8.ª hipoteca	Regadus Llevant 5% 1920
De Castelló, el llagut «Joven Schastin», amb carbó mineral.	Alacant 9.ª hipoteca	Sevillana Eléctrica 5% 1920
De Londres i escales, el vapor anglès «Pinto», amb carbó mineral.	Alacant 10.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Palamós, el vapor «Laudford», amb carbó mineral.	Alacant 11.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Palma, el vapor «Maria Mercedes», amb passatges i carbó mineral.	Alacant 12.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Middlesbrough, el vapor anglès «Petrel», amb carbó mineral.	Alacant 13.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Motril, el vapor «Genoviva», amb tomàtacs.	Alacant 14.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Palamós, el vapor «Jaime B.», en llau.	Alacant 15.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
De Marsella, el vapor francès «Alpina», amb carbó mineral.	Alacant 16.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Tarragona, Hamburg i escales, el vapor alemany «Bárbara», amb carbó mineral i de transit.	Alacant 17.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Bilbao i escales, el vapor «Cabo Roques», amb carbó mineral i de transit.	Alacant 18.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Palma, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.	Alacant 19.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920
Cap a Eivissa, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.	Alacant 20.ª hipoteca	Canal de Irrigació 5% 1920

Cap a Tarragona, Hamburg i escales, el vapor alemany «Bárbara», amb carbó mineral i de transit.

Cap a Bilbao i escales, el vapor «Cabo Roques», amb carbó mineral i de transit.

Cap a Palma, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.

Cap a Eivissa, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.

Cap a Tarragona, Hamburg i escales, el vapor alemany «Bárbara», amb carbó mineral i de transit.

Cap a Bilbao i escales, el vapor «Cabo Roques», amb carbó mineral i de transit.

Cap a Palma, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.

Cap a Eivissa, el vapor corren «Mallorca», amb passatges i carbó mineral.

INFORMACIO OFICIAL FACILITADA PEL Centre Cotoner de Barcelona

Liverpool	Tanca anterior	Overtura	Tanca
Disponible	10.15	Nom	10.03
Abril	9.82	Nom	9.81
Maig	9.83	Nom	9.77
Juny	9.82	Nom	9.76
Juliol	9.82	Nom	9.76
Agost	9.82	Nom	9.76
Setembre	9.82	Nom	9.76
Octubre	9.82	Nom	9.76
Novembre	9.82	Nom	9.76
Desembre	9.82	Nom	9.76
Gener	9.82	Nom	9.76

Obituari

ENTERRAMENTS

Avui al matí, se celebraran els següents enterraments:

Joana Gilbert i Ildó, de 3 anys, de l'Hospital Clínic al Cementiri Nou, a les vuit.

Martí Paloma i Simó, de 70 anys, casat, del carrer Hartzembusch, 38, segon, al Cementiri Nou. A les deu.

Rita López i Manzanares, de 49 anys, casada, del carrer Giner i Paragás, 73, tercer, al Cementiri Nou. A les nou.

Paula Roca i Oller, de 64 anys, casada, del carrer Salmeron, 237, primer, al Cementiri de Sant Gervasi. A les onze.

Evarist Puiggener i Galceran, de 82 anys, vidu, del carrer Montalegre, 5, al Cementiri de Sant Andreu. A les deu.

Joaquim Cuartero i Aleu, de 42 anys, casat, del carrer Massini, 71, tercer, al Cementiri Nou. A dos quarts de deu.

Bol Haurich i Vila, de 49 anys, casat, del carrer Nou de la Rambla, 38, segon, al Cementiri de Les Corts. A les deu.

Jaume Vilanova i Nogués, de 21 anys, solter, de l'Hospital Militar al Cementiri Nou. A les vuit.

Vicens Marqués i Rodríguez, de 21 anys, solter, de l'Hospital Militar al Cementiri Nou. A les nou.

Carne Divison i Andrés, de 9 mesos, del carrer Marquet, 2 bis, tercer, al Cementiri Nou. A les deu.

Enterraments assenyalats per a aquesta tarda:

Josep Lezano i Comendador, de 66 anys, casat, del carrer Aribau, 150, segon, al Cementiri Nou. A les tres.

Rita Porta i Jorge, de 85 anys, vidu, del carrer Borrell, 159, al Cementiri Nou. A les tres.

Isabel Desnojal i Cintron, de 30 anys, casada, de la Rambla Santa Mònica, 29, bis, segon, al Cementiri Vell. A les quatre.

Ignasi Trunyí i Falguera, de 87 anys, casat, del carrer Princesa, 16, segon, al Cementiri de Les Corts. A les quatre.

Josep Gisbert i Reig, de 37 anys, casat, del carrer Flordeneu, 10, primer, al Cementiri de Sant Andreu.

Antoni Riquelme i Martínez, de 51 anys, casat, de l'Hospital Clínic al Cementiri Nou. A les tres.

Joan Esmandia i Bot, de 71 anys, casat, del carrer Sant Gervasi, 12, baixos, al Cementiri de Sans. A dos quarts de quatre.

Llorens Buisan i Latre, de 86 anys, vidu, del carrer Verdi, 72, segon, al Cementiri de Sant Gervasi. A les tres.

Angel Garcia i Lluch, de 19 anys, solter, del carrer Pedralbes, 7, pral, al Cementiri Nou. A dos quarts de quatre.

Rafael Fuster i Forteza, de 63 anys, casat, del carrer Gignàs, 19, tercer, al Cementiri Nou. A dos quarts de cinc.

Pere Pujol i Bureba, de 14 anys, del carrer València, 250, pral, al Cementiri Nou. A dos quarts de cinc.

Joan Matas i Goriari, de 50 anys, solter, del carrer Jesús, 9, primer, al Cementiri Nou. A les cinc.

Poncia Muñoz i Diaz, de 16 mesos, del carrer Mitjà de Sant Pere, 62, cinquè, al Cementiri Nou. A les tres.

FUNERALS

Pere Mir i Bastús, Mori el 16 del corrent. Avui, a dos quarts d'onze, a la Casa de Caritat.

Francesc C. Maristany i Garriga. Mori el 24 del corrent. Avui, a dos quarts d'onze, a la Concepció, i misses a Sant Antoni Abat de Vilanova i Geltrú i a la parròquia de Sant Esteve de Llanès.

Rosa Buixeras i Verdaguier, vidua de Josep M. Raurès i de Casanovas. Mori el 8 del corrent. Dijous, a la parròquia de Sant Josep de Balaguer i misses als Dominics.

Josep Ricard Ventosa i Rodon. Mori el 13 del corrent. Avui, de deu a dotze, misses als Dominics.

Antònia Roca Guasch, vidua d'Esteve Riera. Mori el 25 del corrent. Avui, a les deu, a la parròquia de Montcada Reixach i misses a la Cineta i parròquia de Sant Blai de Tortosa.

Tribunals

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera. — Barceloneta. — Major quantia. — Gaspar Rosés contra Antonia Basseda i un altre.

Hospital. — Major quantia. — Trinitat Planas contra Carles Vilar i altres.

Sala segona. — Drassanes. — Incident de pobresa. — Josep Sans

contra Bartomeu Trias i l'advocat de l'Estat.

Tortosa. — Major quantia. — Damià Oriol contra Josep Alboca.

Universitat. — Suspensió de pagaments. — Fills d'Emili Detonche contra Joan Beltran i Ministeri Fiscal.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera. — Nord. — Un oral per escàndol públic contra Leandre Ventura.

Secció segona. — Oest. — Un oral per robatori contra Emília Sanmallas.

Secció tercera. — Hospital. — Un oral per estafa contra Germa Achuleu.

Sud. — Un oral per estafa contra Angel F. Ocejó.

Secció quarta. — Universitat. — Un oral per estafa contra Eduard Gallana.

Sant Feliu. — Un oral per robatori contra Pere Bosch.

TRIBUNAL INDUSTRIAL

Avantjudicis a les deu. — Núm. 421: per accident del treball de l'obrer Vicens Gibert contra el patró Antoni Gabarró i Mitja de Contractes. — Núm. 422: per accident del treball de l'obrer Blai Bort contra el patró Filatures Caralt Pérez i Caixa de Previsió. — Núm. 423: per accident del treball de l'obrer Baptista Suñer contra el patró Escorihuela. — Número 424: per reclamació de sous de l'obrer Climent González contra el patró Francesc Fernández. — Número 425: per reclamació de sous de l'obrer Dolores Escoda contra el patró Fonda de la Paz.

Judicis a dos quarts d'onze. — Nú-

mero 177: per accident del treball de l'obrer Joan Antoni Bermejo contra el patró Foment d'Obres i Construccions.

A tres quarts d'onze. — Núm. 178: per accident del treball de l'obrer Josep Morales contra el patró Gros, S. A. i Mitja General.

A les onze. — Núm. 1.553: per reclamació de sous de l'obrer Josep Garabito contra el patró Joan B. Rodés.

A un quart de dotze. — Núm. 902: per reclamació de sous de l'obrer Josep M. Galvez contra el patró companyia General d'Automòbils, S. A.

A dos quarts de dotze. — Número 403: per reclamació de sous de l'obrer Antoni Fernández contra el patró Construccions i Paviments.

Jurats: patrons, Cortés, Costa i Calzado; obrers, Ministeri, Vidella i Gallo.

PER ATemptat

Ha tingut lloc a la Secció primera, la vista d'una causa per atemptat i resistència contra Antoni Tegner, qui el dia 9 de novembre últim fou detingut per uns guàrdies de seguretat quan maltractava la seva dona. S'insolentava contra els guàrdies, i donava una mossegada a un mentre li passava les manilles.

Després de les proves, el fiscal modificà les conclusions en el sentit d'apreciar un delictes de resistència. Ha demanat per al processat, la pena de sis mesos de presó i 1.000 pessetes de multa.

PER FURT

A la Secció tercera ha comparegut Raimunda Serrano Escola, acusada d'haver-se apoderat d'unes joies ava-

luades en 300 pessetes, de la casa on estava de minyona de servei.

El senyor Martí de Veses qui actuava de fiscal ha sol·licitat del Tribunal la pena de dos anys de presó i la indemnització corresponent.

PER ATROPELL

Ha ocupat el banquet de la Secció quarta, Antoni Daura, qui el dia 26 d'agost de 1928, conduint un taxi per la Diagonal, atropellà el ciclista Antoni Lorente. Li causà tan greus lesions que morí.

El senyor García Martín, coin a fiscal, ha demanat la pena d'un any de presó.

EL TRAFIC DE TOXICS

El Laboratori Mèdic legal ha lliurat a la Secretaria de l'Audiència, el dictamen de l'anàlisi efectuat al contingut d'una capsula i una ampolla, que el jutjat de Cervera va trametre per al seu anàlisi, en un sumari que instrueix per suposat tràfec de tòxics.

Diu l'anàlisi, que ni la capsula ni l'ampolla contenen res de tòxics ni matèries nocives per a la salut.

SOBRE UNA AGRESSIO

El jutjat de la Concepció ha rebut del Municipal de Badalona, les diligències instruídes amb motiu de l'agressió esdevinguda a una taverna d'aquella localitat.

Sembla que en una taverna propietat del somatenista Enric Recasens, es presentà un subjecte anomenat Angel Aragan. S'armà un fenomenal escàndol, puix estava embriac.

L'amo va treure l'escandalós al carrer i l'agredí donant-li un cop

amb la culata d'una escopeta. Li causà ferides de gravetat.

El jutge ha ordenat la llibertat del Recasens.

IDENTIFICAT

Ha estat identificat el cadàver trobat a una barraca de la carretera de Sant Adrià.

S'anomenava Francesc Giménez Santamaría.

Segons llurs familiars el mort patia una malaltia crònica.

SENTENCIES

Pel tribunal de la Secció tercera ha estat dictada sentència en la causa que es va veure fa dies contra Frederic Nogué i Lleó Milian, acusats de delictes de furt i dany en extraure del local on vivien unes finestres.

El tribunal qualifica el fet de furt per al Nogué, i el condemna a sis mesos de reclusió i absol lliurement el Milian.

—Ha estat signada la sentència en l'oral que per robatori o mà armada se celebrà a la Secció quarta contra Vicens Vilaller i Jaume Deufour. Es condemna els processats, d'acord amb la petició fiscal, a les penes de nou anys de reclusió pel delictes de robatori a mà armada, i a la d'un any de presó pel de tinença il·lícita d'armes.

—Ha estat signada la sentència en l'oral que per robatori o mà armada se celebrà a la Secció quarta contra Vicens Vilaller i Jaume Deufour. Es condemna els processats, d'acord amb la petició fiscal, a les penes de nou anys de reclusió pel delictes de robatori a mà armada, i a la d'un any de presó pel de tinença il·lícita d'armes.

DEMANANT UNA DETENICIO

Pel jutjat de la Universitat s'ha cursat a les autoritats franceses un ofici interessant la detenció a París de Josep Pareda, caixer d'una casa de comerç d'aquesta ciutat, el qual fugí amb una crecuda quantitat.

Al mateix temps s'ha interessat l'extradició del processat.

GRACIES AL GAS

HEU FRUIT DURANT L'HIVERN D'UN SERVEI DE CALEFACCIO NET - COMODE - ECONOMIC

En tot temps el Gas facilita i simplifica els quefers domèstics, a la cuina, a la cambra de bany, etcètera

A L'ISTIU EL

GAS

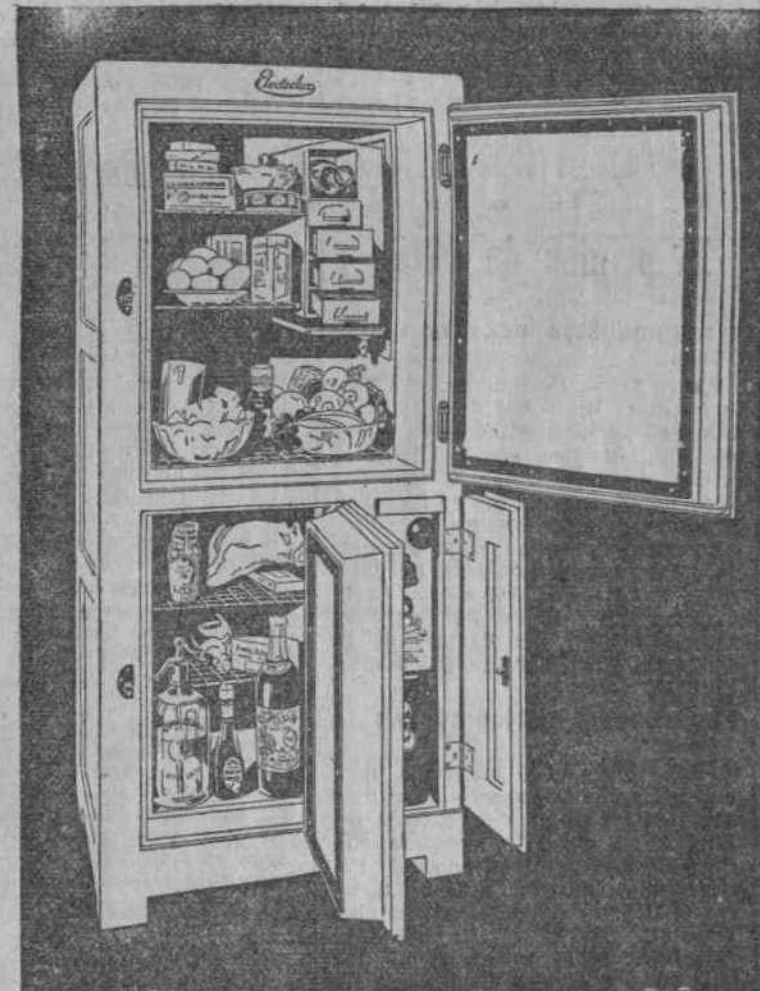
US PROPORCIONARA

FRED i GEL

AMB UN CONSUM REDUIDISSIM

SENSE CAP MOLESTIA

SENSE SOROLL

NEVERA A GAS

Exposicions d'aparells per a la utilització del Gas

Avinguda del Portal de l'Angel, 22. - Carrer de Salmeron, 85 (Gràcia). - Caputxins, 34 (Sarrià)

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Fundada l'any 1720

Direcció per a Espanya: Paseo de Recoletos, 21. - Madrid

SUCURSAL PER A CATALUNYA I BALEARS

té l'honor d'oferir-se als seus senyors assegurats, col·laboradors i cases participants de l'EXPOSICIO INTERNACIONAL DE BARCELONA al seu nou domicili, situat a la

Via Layetana, n.º 28

Telèfon 12274

BARCELONA, 1929

Pathé Cinema

PREU UNIC: una pesseta
Avul, dimecres, últim dia de la
cinta de la U. F. A. «**LADRONZUE**
LA DE AMOR, per Lillian Hervy-
Werner Fueterer i Dian Gralla; el
film Paramount «**LOS CABALLEROS**
LAS PREFIEREN RUBIAS, per Huit
Taylor i Dord Sterling; còmica i re-
vista.
Demà, **ESTRENES:** el film Para-

Maria
(Espectacle Címaes)
Avul, dimecres, últim dia de la cinta
Exclusiva: Triun EL DIAMANTE DEL

Demá, ESTRENES AL MIRIA: «A TODA MAQUINA, i «LA SUPREMA SINFONIA» i al PATHE PALACE i EXCELSIOR les dues avantatges pel·licul·les i la Gran Luxor Verdopur, el GRAN COMBATE, per Gellen Moore i Gary Cooper.

NIETA DEL ZORRO», per Bebé Daniels i James Hall; el film Verdagu-

Monumental - Bohèmia
Iris Park - Pedró
(Especialitats Cinemes)

Avui dimarts a la cinemà del programa l'Amirra «NALEFICIO» per Elena GANZA MINERA; per Richard Arlen i Mary Bryan; comèdia i revista. NI, ampliació de programa amb la cinta Veduguer «LA LUZ EN LA VENIANAS», per Petricó Avery i Comen-

film Paramount «LA COMEDIA DE LOS CELOS» per Ester Dalston Ford Sterling i o. film Verdone

A RUBÍ
Bonica terra amb jardí sol·ladi-
da, es lloga per anya. Ha-
dr que de diaris de l'estaca-
da Rubí.

PRESTEC'S

DINER
a l'acte or
**Paperetes Montepio,
JOIES, GENERES,
MAQUINES, etc.**
UNIO. 22, PRINCIPAL
tocant a la Rambla

DIVERSOS

REPARACIONES
DE

MAQ. PARA COSER
GUSTAVO WEINHAGEN Y CA
GRUTACION 12 - TEL. 3254

QUADROS
 La Pinacoteca. P. Gràcia 34. Exposició
SASTRERIEB
 la Tèxtil Catalana. —Pl. Angel, n.º
SERRALLERIES D'ART
 Guillem Basso, París, 83-95-8
TIPOGRAFIES
 TIP EMPORIUM, S. A. Ferlandina,
TRANSPORTS
 AUTO-TRANSPORT-BARCELONA
 VALENCIA 212 - TELER 71055.
 Per anunciar-vos a l'
 Guia Barcelonina de L
 VEU DE CATALUNYA
 demaneu condicions
 preus a l'Administració
 del diari, Rambla
 les Flors, número

GARATGE DE VUIT PLANTES QUE CONSTRUEIX PER A DAVID, S. A., LA

Societat Anònima de Construccions

CONSTRUCCIONS DE TOTES MENES :: PROJECTES I PRESSUPOSTOS

Despatx:
Pelayo, 50
Telèf. 14918

FABRICA DE CIMENT I CALÇ HIDRAULICA
A SANT JOAN DE LES ABADESSES.-TEL. 1521

Magatzems:
Pallars, 33
Telèf. 52632

LLOGUER

DAVID, S. A., té a la vostra disposició un taxi còmode que us permetrà multiplicar-vos les vostres ocupacions.

Espaiosos cotxes de luxe, propis per a cerimònies.

Un servei de cotxes sense xofer, «Guieu-lo vós mateix» únic a Espanya.

Camionetes que són auxiliars utilíssims del transport urbà.

Ambulàncies sanitàries dotades del més escriptori, per al trasllat de malalts.

DAVID, S. A., us brinda, a més, el crèdit i la comoditat dels seus comptes corrents que us permetran el pagament mensual i a domicili de l'import dels serveis.

«TOTS ELS SERVEIS
EN UNA SOLA CASA»

VENDA

Quan DAVID, S. A., us proposa un

CITROËN

us ofereix, no solament un cotxe tan bo com el millor, sinó una organització minuciosa de serveis complementaris.

Uns tallers de reparació ben muntats.

L'experiència de molts anys en la construcció i explotació d'automòbils.

Penseu que no tot acaba amb la compra del cotxe, i després d'haver-lo adquirit utilitzeu la nostra nova secció, el lema del qual es:

«SERVIR DESPRES
DE VENDRE»

Si us aclapara l'administració del vostre propi cotxe, llogueu els nostres;
si esteu cansats de pagar factures de taxi, compreu-nos un CITROËN.